

Het ideale wijkcentrum

ONDERZOEK NAAR DE CRITERIA EN EIGENSCHAPPEN DIE GESTELD
WORDEN AAN EEN WIJKCENTRUM IN PADDEPOEL

Dannick Meima (318915) | Vastgoed en Makelaardij | 7-3-2021

“Het ideale wijkcentrum”

Naam:	Dannick Meima
Studentnummer:	318915
Emailadres:	D.y.meima@st.hanze.nl
Opleiding:	Vastgoed & Makelaardij
Organisatie:	Hanzehogeschool Groningen
Eerste begeleider:	Jacob Boezerooij
Tweede begeleider:	Christina Bot
Opdrachtgever:	Cyril Tjahja vanuit Kenniscentrum Noorderruimte voor het Project ‘Making City’
Externe opdrachtgever:	Wijkbureau Paddepoel (contactpersoon: Els Struiving)
Afstudeerperiode:	September 2020 t/m Februari 2021
Plaats en datum:	Groningen, 7 Maart 2021
Versie:	Tweede versie
Woorden:	10.291

Afbeelding omslag: (Sikkom, 2021)

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoeksrapport voor de afronding van mijn vierjarige studie Vastgoed en Makelaardij. Het onderzoek maakt deel uit van het project 'Making City' dat wordt uitgevoerd door Kenniscentrum Noorderruimte. Het project staat onder leiding van Cyril Tjahja en is in opdracht van Wijkbureau Paddepoel, Groningen. Het contact voor de wijk ligt bij Els Struiving. Er wordt gerapporteerd aan Jacob Boezerooij (eerste beoordelaar) en Christina Bot (tweede beoordelaar).

Ik wil iedereen bedanken die mij heeft geholpen in het proces naar mijn scriptie toe en tijdens het scriptie proces. Dit zijn mijn begeleiders, maar ook familie en vrienden.

Ik wens u veel plezier met het lezen van dit onderzoeksrapport!

Dannick Meima

Groningen, 7 Maart 2021

Managementsamenvatting

Making City is een Europees project waarin o.a. onderzoek wordt gedaan naar PED's (positive energy districts). Het onderzoek wordt gedaan in verschillende Europese gemeenten en de gemeente Groningen is daar één van. Making City werkt nauw samen met wijkorganisaties en buurtinitiatieven, Wijkbureau Paddepoel is daar één van. Om projecten zo goed mogelijk uit te voeren is een nauwe samenwerking met andere organisaties van belang.

Uit een gesprek tussen Wijkbureau Paddepoel en de onderzoekers van Making City kwam naar voren dat het wijkbureau tegen verschillende problemen aanloopt. Er lopen op dit moment weinig (grote) projecten bij het wijkbureau en één van de redenen daarvoor is het gebrek aan juiste huisvesting. Een oplossing die hierbij kan helpen is een wijkcentrum waar het wijkbureau zich kan vestigen. Omdat er op dit moment geen wijkcentrum in Paddepoel is, wordt de vraag vanuit het wijkbureau gesteld hier onderzoek naar te doen.

Het doel van dit onderzoek is om duidelijk te krijgen welke criteria en eigenschappen er aan een wijkcentrum gesteld worden. Dit zal resulteren in een lijst met 'must-haves' en 'nice-to-haves' voor een wijkcentrum in Paddepoel, die toepasbaar zal zijn op locaties binnen de wijk of als richtlijn voor een nieuwe locatie. Hiervoor is de volgende centrale vraag opgesteld: "Wat zijn de criteria en eigenschappen voor een wijkcentrum in de wijk Paddepoel, gebaseerd op de behoeften van de belanghebbenden in de wijk?"

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden is een online enquête opgesteld voor de bewoners van de wijk Paddepoel. Daarnaast zijn er interviews gehouden met experts van organisaties die opereren in de wijk. Dit zijn medewerkers van Wijkbureau Paddepoel, Grunneger Power, Politie Groningen-Noord en een bewoner.

Meer dan 60% van de respondenten geeft aan dat het uiterlijk van een wijkcentrum belangrijk is en dat het ruimtelijk opgezet moet zijn. Bewoners zullen van een wijkcentrum gebruikmaken als er activiteiten worden georganiseerd waar interesse voor is en als het uiterlijk er uitnodigend uit ziet. Meer dan 50% van de respondenten zegt dat de belangrijkste activiteiten trainingen, cursussen en workshops zijn. Daarnaast geven meer dan 70% van de respondenten aan dat er belang is bij een informatieloket van de gemeente, een kamer voor de wijkagent, een receptie en een woonkamer achtige ruimte. Daarnaast geven 50% van de respondenten aan dat activiteitencentra (voor jong en oud) niet mogen ontbreken in een wijkcentrum. De sanitaire voorzieningen worden door 80% van de respondenten als verplicht gezien in een wijkcentrum. Ook geven bijna alle bewoners aan dat een wijkcentrum duurzaam moet zijn, namelijk 95% van de respondenten. Hierbij geven de bewoners aan dat een wijkcentrum op het gebied van duurzaamheid het goede voorbeeld moet geven.

Aanbevolen wordt om extra onderzoek te doen naar het financiële aspect van een wijkcentrum, en om het duidelijk te krijgen wanneer een wijkcentrum uitnodigend is en welke kleuren toegepast moeten worden in een wijkcentrum. Ook wordt aanbevolen om benchmarking te gebruiken als alternatieve onderzoeksmethode op dit onderwerp. Daarnaast is opgevallen dat er te weinig communicatie is tussen de verschillende initiatieven/organisaties binnen de wijk en hiervoor moet een oplossing gezocht worden. Vanwege het Covid-19 virus is het niet mogelijk geweest om persoonlijk langs te gaan bij

de ontmoetingscentra, de verschillende wijkinitiatieven/organisaties en andere wijkcentra, dit zou wel geadviseerd worden voor andere onderzoeken.

Inhoudsopgave

Begrippenlijst	1
1. Inleiding	2
1.1 Aanleiding en probleemstelling	2
1.1.1 Aanleiding en context	2
1.1.2 Afbakening	2
1.1.3 Probleemdefinitie	3
1.2 Wat is er al bekend	4
1.3 Managementvraag	8
1.4 Doelstelling	9
1.5 Centrale vraag	9
1.6 Deelvragen	9
1.7 Beschrijving Organisatie	10
2. Theoretisch kader	12
2.1 Voorgaand onderzoek	12
2.2 Definiëren van begrippen	13
3. Onderzoeksmethodiek	15
3.1 Typering van onderzoek	15
3.2 Dataverzamelingsmethoden	15
3.2.1 Kwalitatief onderzoek	15
3.2.2 Kwantitatief onderzoek	16
3.3 Respondenten	17
3.4 Kwaliteit	17
3.4.1 Validiteit	17
3.4.2 Bruikbaarheid	17
4. Onderzoeksresultaten	18
4.1 Onderzoeksresultaten deelvraag 1	18
4.2 Onderzoeksresultaten deelvraag 2	22
4.3 Onderzoeksresultaten deelvraag 3	25
4.4 Korte samenvatting resultaten	28
5. Conclusie, aanbevelingen en discussie	30
5.1 Conclusie	30
5.1.1 Conclusie deelvraag 1	30

5.1.2	<i>Conclusie deelvraag 2</i>	30
5.1.3	<i>Conclusie deelvraag 3</i>	31
5.1.4	<i>Conclusie onderzoeksvraag</i>	31
5.2	Aanbevelingen	32
5.3	Discussie	33
	Bibliografie	35
	Bijlage 1: Enquêteflyer	37
	Bijlage 2: Enquêtevragen	38
	Bijlage 3: Interviewschema's en tekst	44

Begrippenlijst

Deze begrippen worden in dit onderzoek veel gebruikt en worden op de volgende manier bedoeld in hun context.

Ontmoetingcentrum –

Een ontmoetingscentrum is een plek waar bewoners vrij naar binnen kunnen met de intentie om sociaal contact te hebben.

Wijkcentrum –

Een wijkcentrum is een multifunctioneel gebouw met maatschappelijk karakter. Hier ligt de nadruk op het sociale vlak, waarbij bewoners zoveel mogelijk betrokken worden in de wijk. Sociale cohesie is hier het sleutelwoord. Het betreft een locatie met zowel ontmoetingsmogelijkheden als een plek voor organisaties die binnen de wijk actief zijn.

Co-creatie –

In dit onderzoek wordt met co-creatie bedoeld, de samenwerking van de verschillende organisaties in de wijk (en bewoners), met een gezamenlijk doel of dienst.

1. Inleiding

In de inleiding zullen de aanleiding, het probleem, de organisatie, de managementvraag, de centrale vraag en de deelvragen worden beschreven.

1.1 AANLEIDING EN PROBLEEMSTELLING

1.1.1 Aanleiding en context

Dit onderzoeksrapport is geschreven naar aanleiding van Making City, een Europees Horizon2020 project, waarin onder andere wordt onderzocht in hoeverre positieve energie districten (PED's) kunnen worden gerealiseerd in samenwerking met buurtbewoners d.m.v. co-creatie/co-design. Het onderzoek wordt gedaan in verschillende Europese gemeenten en de gemeente Groningen is hier één van. De Hanzehogeschool (Kenniscentrum Noorderruimte) is een van de partners binnen Making City en dit is ook de locatie van waaruit dit onderzoek wordt gedaan.

Naast de verschillende Making City partners werkt Kenniscentrum NoorderRuimte ook samen met een aantal lokale buurtinitiatieven, waaronder Wijkbureau Paddepoel.

Het wijkbureau is de om tafel gegaan met de onderzoekers van Kenniscentrum Noorderruimte vanuit het project 'Making City'. Daaruit kwam een onderwerp naar voren waar onderzoek voor nodig is. In het gesprek gaf Wijkbureau Paddepoel aan dat er vanuit hun organisatie vraag is naar een wijkcentrum voor de wijk Paddepoel, aangezien er op dit moment geen locaties in de wijk naar hun mening die voldoen.

1.1.2 Afbakening

In dit onderzoek ligt de focus op de criteria en eigenschappen die gesteld worden aan een wijkcentrum in de wijk Paddepoel. Het onderzoek richt zich op de criteria en eisen van de bewoners binnen de wijk. Paddepoel heeft 5.950 inwoners (Allecijfers, Paddepoel, 2021).

In dit onderzoek wordt de wijk Paddepoel in de stad Groningen als locatie van het onderzoek gezien. Paddepoel is in *Afbeelding 1* aangegeven in het donkerblauw (Groningenlife, 2020). Als er over Paddepoel wordt gesproken in dit onderzoek wordt het complete donkerblauwe gebied bedoeld.

Afbeelding 1: Paddepoel

De uitkomsten van dit onderzoek zijn relevant, aangezien ze uiteindelijk antwoord geven uit een concrete vraag die vanuit Wijkbureau Paddepoel is gesteld. Vanuit het project Making City zijn de resultaten relevant, aangezien hierin al het advies is opgenomen om ontmoetingsplaatsen voor burgers te realiseren, waaruit co-creatieactiviteiten kunnen worden georganiseerd.

1.1.3 Probleemdefinitie

Het wijkbureau heeft als ambitie om grote(re) projecten aan te kunnen nemen en deze succesvol uit te kunnen voeren. Hiervoor is verandering noodzakelijk binnen de organisatie, waarbij het onderkomen een fundamentele rol speelt. Een wijkcentrum zou hiervoor de oplossing zijn.

Als er in de directe omgeving van het wijkbureau wordt gekeken naar de belanghebbenden in de uitwerking van een gezamenlijk wijkcentrum zijn dit naast het wijkbureau voornamelijk bewoners, wijkorganisaties, andere buurthuizen/wijkcentra en de gemeente Groningen. Hieronder wordt per belanghebbende uitgelegd waarom het voor deze partijen belangrijk is om een wijkcentrum te hebben in de wijk Paddepoel.

Wijkbureau Paddepoel

Het wijkbureau zit momenteel samen met 'Boek en Buurt' en 'Co-creatie Paddepoel' in het oude pand van ABN-AMRO aan de buitenzijde van het winkelcentrum Paddepoel. Dit pand staat te huur en wordt nu tijdelijk gehuurd voor een redelijk klein bedrag totdat er een nieuwe huurder voor gevonden wordt. Een vaste locatie heeft het wijkbureau niet, omdat de locatie waar het wijkbureau nu zit tijdelijk is. Hierdoor is er onzekerheid over het kunnen waarborgen van de continuïteit van de projecten waar het wijkbureau mee bezig is. Ook is de drempel om binnen te stappen volgens het wijkbureau te hoog, de mogelijkheid is er wel, maar het nodigt niet echt uit. Omdat het pand geen georganiseerd wijkcentrum is, maar een tweedehands boekwinkel, met daarbij enkele werkruimtes waar wijkteams in zitten hebben voorbijgangers geen duidelijk zicht op wat daar gebeurt. Naast de onzekerheden m.b.t. de huur is ook het vinden van professionals (het liefst op vrijwillige basis), die kunnen helpen met de projecten in de wijk een uitdaging. In de huidige situatie is er geen locatie in de buurt waar buurtbewoners elkaar kunnen ontmoeten onder het mom van een gezellig praatje, onder het genot van een kopje koffie; vragen kunnen stellen over projecten in de wijk; kunnen werken in ruimtes of organiseren van (wijk) bijeenkomsten. Er is geen ontmoetingsplek voor de mensen uit de wijk, die daar belang bij hebben, die voldoet aan de eisen van de 21e eeuw (Wijkbureau Paddepoel, persoonlijke communicatie, 21 juli 2020). Het wijkbureau heeft bepaalde eisen en criteria waar een wijkcentrum aan zou moeten voldoen. Daarbij is het belangrijk om te onderzoeken wat andere belanghebbenden verwachten bij een toekomstig wijkcentrum.

Bewoners

Uit een interview met een medewerker van Wijkbureau Paddepoel is gebleken dat bewoners graag willen weten wat er speelt in de wijk en hierover kunnen meepraten. Ook hebben bewoners de behoefte om met vragen ergens terecht te kunnen en kan een wijkcentrum de bewoners dicht bij elkaar brengen. Maar bewoners hebben ook criteria en eisen waaraan een toekomstig wijkcentrum zou moeten voldoen, deze zijn momenteel

nog niet duidelijk. Bovendien is er op dit moment geen locatie in de wijk die voorziet in de wensen van de bewoners om te kunnen meepraten over de wijk (Persoonlijke communicatie, Wijkbureau Paddepoel).

Andere sociale ontmoetingsplekken

Er zijn meerdere plekken in de wijk Paddepoel en de omliggende wijken waar bewoners kunnen samenkomen, maar deze zijn vaak gericht op een bepaalde doelgroep. Een voorbeeld hiervan is een ontmoetingscentrum zoals Bernlef, dat gericht is op ouderen (Ontmoetingscentrum Paddepoel Bernlef, 2020). Maar de problemen voor de verschillende ontmoetingsplekken zijn vaak gelijk: het vinden van vrijwilligers, het financiële aspect, een locatie, een breed publiek en de inloop van bewoners zijn problemen waar de verschillende ontmoetingsplekken tegenaan lopen. Dit zou kunnen worden opgelost door de ontmoetingsplekken te combineren in een wijkcentrum.

Gemeente Groningen

De gemeente heeft als probleem dat er nu vanuit veel verschillende organisaties en locaties invloed wordt uitgeoefend op de projecten binnen de wijk en hierbij worden niet alle mogelijke belanghebbenden bereikt. Door een vaste locatie te hebben waar de gemeente in gesprek zou kunnen gaan met bewoners en andere organisaties, zou er een duidelijker beeld gevormd kunnen worden van wat er speelt binnen een wijk, waardoor er meer efficiënt gewerkt kan worden. Bovendien is de gemeente verplicht vrijwilligerswerk te stimuleren en ondersteunen. Als er behoefte bestaat aan ondersteuning, bijvoorbeeld als het gaat om een vrijwilligersverzekering, hoort de gemeente het buurthuis te helpen (Isabewoners, Wmo, 2020). Ook kan een gemeente in zo'n wijkcentrum een loket oprichten waar de bewoners met bepaalde vragen terecht kunnen.

Algemeen

Gezamenlijk hebben de partijen hetzelfde probleem, er is geen gezamenlijk wijkcentrum waar gebruik van gemaakt kan worden. Maar de verschillende belanghebbenden stellen verschillende eisen en criteria aan een toekomstig wijkcentrum. Door de eisen en criteria van alle betrokkenen te onderzoeken en te bundelen kan er een zo functioneel mogelijk toekomstig wijkcentrum worden gecreëerd.

1.2 WAT IS ER AL BEKEND

Algemeen

In het boek 'het dorps- of wijkcentrum in de lokale samenleving', gepubliceerd in 1965, worden veelal kleine gemeenschappen beschreven die een wijkcentrum hebben opgericht (Verdoes, 1965). Hierin is te lezen dat het gebouw waar gebruik van gemaakt wordt als wijkcentrum, meestal door de gemeenschappen zelf is geregeld of gefinancierd. In het boek worden enkele eigenschappen beschreven waaraan een wijkcentrum moet voldoen. Vaak wordt er een ruimte voor een vereniging gecombineerd met andere voorzieningen, die bestemd zijn voor de lokale samenleving. Hierbij kan gedacht worden aan een bibliotheek met leeszaal of bijvoorbeeld een badhuis. Het gebouw moet een algemeen karakter hebben, zodat het voor eenieder voelt als thuis. Het is dus van belang dat een wijkcentrum niet door een bepaalde partij (bijv. religie/politieke partij) wordt gesticht,

maar dat er rekening wordt gehouden met verschillende belangen. Als er sprake is van een vereniging die gehuisvest is in het wijkcentrum, is het van belang dat de faciliteiten daarop zijn aangepast. Denk bijvoorbeeld aan de verschillende faciliteiten die nodig zijn voor een dansvereniging of een muziekvereniging.

Vandaag de dag zijn buurthuizen/wijkcentra allang niet meer de traditionele gemeenschapshuizen van vroeger. Tegenwoordig doen bewoners het zelf en daardoor ontstaan nieuwe plekken. Dit zijn plekken die niet eenvormig, maar innovatieve mengvormen met verschillende functies aan het worden zijn (Buurtwijs, 2017). In de wijkcentra wordt (zaal)verhuur gezien als de bron van inkomsten.

Eisen overheid

Naar aanleiding van bijvoorbeeld de rampen in Enschede en Volendam heeft de overheid de wetgeving van gebouwen aangescherpt. Aan die wet- en regelgeving dienen ook de wijkcentra zich te houden (Strik, 2004). Het gaat om de volgende regelgeving: Buma-Stemra muziekrechten (bij bijv. zaalverhuur muziek/toneelvereniging), sociale hygiëne, drank en horecawet en bijvoorbeeld het rookbeleid.

Bestaande onderzoeken

Niet alleen Wijkbureau Paddepoel geeft aan dat een wijkcentrum de sociale cohesie in een wijk kan vergroten, maar er zijn ook meerdere onderzoeken in verschillende wijken/dorpen die dit bevestigen. Weenink (2009) geeft bijvoorbeeld aan, in een onderzoek naar het gemeenschapsgevoel in twee Overijsselse dorpen, dat voorzieningen in een wijk bijdragen aan de sociale cohesie in de wijk (Weenink, 2009).

Aalvanger en De Boer (2013) deden onderzoek naar sociale cohesie in Nederwetten, een dorpje dat deel uitmaakt van de gemeente Nuenen. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat bewoners behoefte hebben aan ontmoetingsplekken. Dat bleek onder andere uit de hoge verwachtingen in een recentelijk gerealiseerde multifunctionele accommodatie. Hierbij werd aangegeven dat de sociale contacten belangrijk waren, voornamelijk bij de ouderen. De onderzoekers concluderen ook dat ontmoetingsplekken, zoals een kerk en dus ook een multifunctionele accommodatie de sociale cohesie vergroten (Aalvanger, 2013).

Uit het onderzoek 'Ontmoetingsplekken' van A.H. Scholte blijkt, dat er vanuit bewoners behoefte is aan meer voorzieningen en accommodaties waar bewoners samen kunnen komen. Ook geven bewoners aan dat er in grote mate behoefte is aan een horecagelegenheid/zaalverhuur, een culturele accommodatie voor repetities en uitvoeringen (met grote zaal en vast podium) en aan meer en betere speelvoorzieningen voor kinderen (Scholte, 2006).

Welke voorzieningen hebben wijkcentra in Nederland?

Om een beeld te krijgen van de voorzieningen die in een wijkcentrum thuishoren, is er gekeken naar enkele wijkcentra in Nederland.

Een voorbeeld van een wijkcentrum is het Kulturhus. Het Kulturhus heeft een receptie/balie, beheerderskantoor, cursuslokalen, multifunctionele zaal, 'woonkamer',

bibliotheek, leesruimte, een (jongeren) woonkamer, woonkeuken, kasruimte, toiletten, opslagruimte, moestuin en een terras (Kulturhusborne, 2020).

Een ander voorbeeld is het grootste wijkcentrum van Noord-Nederland in de wijk Lewenborg, stad Groningen (Wijkcentrumhetdok, 2020). De voorzieningen die dit wijkcentrum heeft, zijn onder andere een restaurant, zalen (verhuur) en een filmhuis. Ook zitten er verschillende organisaties in het wijkcentrum, namelijk:

- Receptie Het Dok
- Loket gemeente Groningen, afdeling Publiekszaken
- WIJ informatiepunt
- WIJ Lewenborg
- Humanitas
- Juridisch Spreekuur, Schleper Advocaten
- Groninger Forum, de Bibliotheek
- Spreekkamer Wijkagent
- Buurtrestaurant De Eeterie en het buurtcafé
- 't Schip (Jeugd- en jongerenwerk activiteitenruimten)
- Buurtvrouwencentrum de Boei
- Kantoren (Het Dok/WIJ Lewenborg)
- Wijkvereniging de Scheepsraad
- Wijkinternetcafé

Welke ontmoetingscentra zijn er in Paddepoel en omgeving?

In Paddepoel en omgeving zijn meerdere locaties die gebruikt worden voor het samenkomen van buurtbewoners. Een voorbeeld hiervan is het ontmoetingscentrum Bernlef (Ontmoetingscentrum Paddepoel Bernlef, 2020), die voornamelijk gericht is op senioren, die uit de wijk Paddepoel en omgeving komen. In het ontmoetingscentrum is het mogelijk om met leeftijdsgenoten activiteiten te ondernemen, denk hierbij aan spelletjes doen, muziek maken of bijvoorbeeld om sociale contacten te zoeken. Het ontmoetingscentrum is gelegen in het gebouw van Bernlef. Het grootste nadeel is dat er geen speciale ingang voor het restaurant is, waardoor de bezoekers eerst door het bejaardentehuis moeten lopen om bij het restaurant te komen.

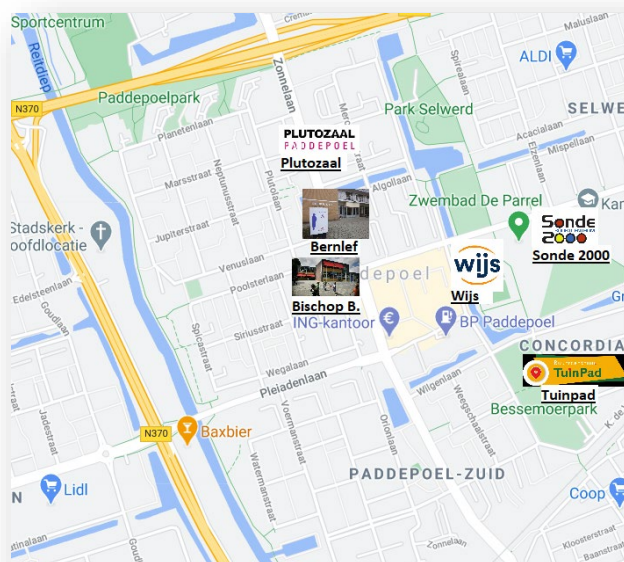
Andere voorbeelden van ontmoetingscentra in de wijk zijn onder andere het buurtcentrum Tuinpad (Tuinwijk en Paddepoel zuidoost), de Plutozaal en het oude SNS-bank pand in het winkelcentrum Paddepoel. Hier hebben WIJS (Wijk Inzet door Jongeren en Studenten) en SNS Bank hun handen ineengeslagen voor een nieuwe ontmoetingsplek in Paddepoel. In de ruimte van SNS Groningen werken studenten van WIJS, wijkbewoners

en mensen uit het bedrijfsleven samen aan een mooiere, financieel gezonde stad. Student en samenleving verbinden, dat is de gedachte achter WIJS.

Uit een gesprek met een medewerker van Wijkbureau Paddepoel is gebleken dat er mogelijk plannen zijn om een nieuwe wijkontmoetingsruimte te laten inrichten bij de Bisschop Bekkerschool in Paddepoel. Dit idee is nog in een begin stadium en of dit uitgewerkt gaat worden zal nog moeten worden afgewacht (Wijkbureau Paddepoel, persoonlijke communicatie, 20 augustus 2020).

Ook zijn er in de aanliggende wijken wijkcentra waar gebruik van kan worden gemaakt door de bewoners van Paddepoel, een voorbeeld hiervan is Sonde 2000. Deze is gelegen aan de rand van de wijk Selwerd. Sonde 2000 werkt samen met diverse buurt- en wijkcentra in het gebied Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk, om de bewoners in dit gebied zo goed mogelijk te faciliteren en ten dienste te zijn (Sonde2000, 2020).

In *Afbeelding 2* zijn alle locaties die hierboven genoemd zijn in een kaartje geplaatst.

Afbeelding 2: Ontmoetingsplekken Paddepoel en omgeving

De naastgelegen wijk Selwerd heeft een initiatief dat bewoners wil laten participeren in de wijk, genaamd Sunny Selwerd. Voor de wijkvernieuwing is een samenwerking van wijkbewoners, de gemeente, de woningcorporaties en instanties in de wijk tot stand gekomen. Het doel van deze initiatieven is in Selwerd bijdragen aan de gezondheid en het welbevinden van de bewoners.

Wie zijn de belanghebbenden?

De belanghebbenden in een toekomstig wijkcentrum in de wijk Paddepoel zijn onderzocht aan de hand van de persoonlijke communicatie met een medewerker van Wijkbureau Paddepoel en aan de hand van vooronderzoek naar bestaande wijkcentra.

Allereerst is de externe opdrachtgever, Wijkbureau Paddepoel, belanghebbende in een toekomstig wijkcentrum (Wijkbureau Paddepoel, persoonlijke communicatie, 20 augustus 2020). Daarnaast gaf de medewerker aan, dat er naast het wijkbureau andere initiatieven in de wijk geïnteresseerd zijn in een toekomstig wijkcentrum. De initiatieven die actief zijn in de wijk m.b.t. ontmoetingsplekken zijn Bernlef, de Plutozaal, WIJS, Sonde 2000 en het Tuinpad. Deze partijen zijn in Paddepoel gevestigd en hebben allemaal belang bij een toekomstig wijkcentrum en worden daarom gezien als belanghebbenden.

Daarnaast is de gemeente Groningen ook een belanghebbende, aangezien uit vooronderzoek is gebleken dat de gemeente interesse heeft in een wijkcentrum en zich ook vaak daarin vestigt met bijvoorbeeld een vragenloket.

Ook is uit onderzoek gebleken dat buurtbewoners belangrijke belanghebbenden zijn, ook het wijkbureau gaf dit aan.

Daarnaast is er te zien dat bij bestaande wijkcentra verschillende partijen zich vestigen in een wijkcentrum, waardoor die partijen ook als belanghebbenden worden gezien. Voor het wijkcentrum Paddepoel geldt dat wijkagenten in Paddepoel belanghebbenden zijn. Bij de andere wijkcentra in Groningen heeft het Wij-team ook vaak een vestiging, daarom wordt deze ook gezien als een belanghebbende.

Conclusie

Door de jaren heen is het karakter van een wijkcentrum veranderd: van een traditioneel gemeenschapshuis naar een nieuwe plek gecreëerd door bewoners met daarin veel verschillende functies. Ook de overheid is eisen gaan stellen aan wijkcentra, zo is de regelgeving aangescherpt. Uit onderzoek blijkt dat een wijkcentrum bijdraagt aan de sociale cohesie binnen een wijk en bewoners hebben behoefte aan sociale ontmoetingsplekken. In Paddepoel zijn er ontmoetingsplekken waar bewoners terecht kunnen voor verschillende belangen, maar uit onderzoek naar andere wijken is gebleken dat dit gecombineerd kan worden. Een voorbeeld is het grootste wijkcentrum van Noord-Nederland: Wijkcentrum Lewenborg, waar een groot aantal organisaties samen zitten in een wijkcentrum. In Paddepoel is er behoefte aan zo'n wijkcentrum en daarbij zijn veel belanghebbenden. De belanghebbenden in Paddepoel zijn: Wijkbureau Paddepoel, Bernlef, Tuinpad, Plutozaal, Wijs, Sonde 2000, de gemeente Groningen, de wijkagent, het Wij-team en de bewoners van de wijk.

Alle belanghebbenden hebben verschillende belangen bij een (toekomstig) wijkcentrum en het is niet duidelijk aan welke eisen en criteria een toekomstig wijkcentrum moet voldoen.

1.3 MANAGEMENTVRAAG

Het doel van het wijkbureau is om de sociale cohesie in de wijk te vergroten door bewoners zoveel mogelijk te betrekken bij de projecten die er spelen in de wijk. Uit het vooronderzoek is gebleken dat een wijkcentrum bijdraagt aan de sociale cohesie in een wijk.

Vanuit Wijkbureau Paddepoel is er vraag naar een wijkcentrum waar zowel het wijkbureau zelf als andere organisaties en bewoners (initiatieven) gebruik van kunnen

maken. Hierbij is het van belang dat er zo optimaal mogelijk gebruik van kan worden gemaakt, om zo de projecten en vragen die er in de wijk zijn zo goed mogelijk te kunnen behandelen. Uiteindelijk gaat het erom dat er in de wijk Paddepoel meer eenheid is en dat er meer inspraak mogelijk is vanuit de wijk.

De managementvraag luidt als volgt:

“Hoe realiseren we een wijkcentrum dat voldoet aan de eisen van de gebruiker?”

1.4 DOELSTELLING

Het doel van dit onderzoek is om een lijst met ‘must-haves’ en ‘nice-to-haves’ op te gaan stellen voor een wijkcentrum in Paddepoel. In dit onderzoek worden de randvoorwaarden/eisen en wensen, die belanghebbenden in een wijkcentrum hebben, geïnterviewd.

De doelstelling luidt als volgt: “Aan het einde van dit onderzoek is er een lijst met daarin de ‘must-haves’ en ‘nice-to-haves’ voor een wijkcentrum in Paddepoel, die toepasbaar is op locaties binnen de wijk.”

1.5 CENTRALE VRAAG

De centrale vraag luidt als volgt:

“Wat zijn de criteria en eigenschappen voor een wijkcentrum in de wijk Paddepoel, gebaseerd op de behoeften van de belanghebbenden in de wijk?”

1.6 DEELVRAGEN

De deelvragen gaan samen antwoord geven op de centrale vraag. De deelvragen omschrijven wat volgens de verschillende belanghebbenden een toekomstig wijkontmoetingscentrum moet inhouden.

Deelvraag 1:

“Welke uiterlijke kenmerken zijn van belang bij een toekomstig wijkcentrum?”

Deelvraag 2:

“Welke activiteiten vinden er plaats binnen het (gewenste) wijkcentrum?”

Deelvraag 3:

“Over welke voorzieningen/faciliteiten moet een toekomstig wijkcentrum beschikken?”

In samenwerking met de opdrachtgever en op basis van het vooronderzoek is gekozen voor deze drie deelvragen. De antwoorden op bovenstaande vragen schetsen een goed beeld van de wensen en behoeften van de belanghebbenden (zie paragraaf 1.2). Samen zullen de deelvragen resulteren in een lijst met randvoorwaarden/eisen en wensen voor een toekomstig wijkcentrum. Na het onderzoek kan er advies worden gegeven aan de hand van een shortlist voor een toekomstige locatie in Paddepoel.

1.7 BESCHRIJVING ORGANISATIE

De opdrachtgevers in dit onderzoek zijn Kenniscentrum NoorderRuimte en Wijkbureau Paddepoel. Voor het project 'Making City' is Cyril Tjahja de opdrachtgever vanuit het Kenniscentrum Noorderruimte. De externe opdrachtgever in dit onderzoek is Wijkbureau Paddepoel.

Kenniscentrum NoorderRuimte

NoorderRuimte is een kenniscentrum waar praktijkgericht onderzoek wordt gedaan naar de gebouwde omgeving in Noord-Nederland. Er zijn vier thema's waar NoorderRuimte zich op richt: Aardbevingen, Leefbaarheid, Duurzaamheid en Gezondheid en Welzijn. De passie van NoorderRuimte richt zich op een verbeterd ontwerp van de bebouwde omgeving voor mensen. Bij NoorderRuimte werken lectoren, onderzoekers, studenten en professionals uit het werkveld samen om met actuele vraagstukken uit de praktijk aan de slag te gaan.

Het project 'Making City'

Making City is een Europees project waarin onderzoek wordt gedaan naar de mogelijkheden die er zijn om wijken energiepositief te maken. Denk hierbij niet alleen aan het opwekken van energie, maar ook aan wijken die meer energie opwekken dan er gebruikt wordt. Dit is zowel mogelijk met het extra opwekken van energie als het minder verbruiken van energie. In dit project is Groningen aangewezen om een voorbeeldstad (pilotstad) te zijn samen met Oulu (Finland) (MakingCity, 2020). Het is de bedoeling dat er een aantal wijken in de gemeente Groningen worden genomen als 'proef' wijken en hier worden verschillende technische en sociale interventies gedaan. Het draait voornamelijk om de samenwerking tussen burgers, bedrijven, kennisinstellingen en overheden.

Making City heeft als doel om bewoners mee te krijgen in het energiepositief krijgen van wijken. En voor het meekrijgen van bewoners zal de sociale cohesie in een wijk vergroot moeten worden. Het inrichten van een wijkcentrum waar co-creatie kan plaatsvinden is één van de oplossingen, die binnen het project door de partners wordt aangedragen (staat in de deliverable, die vertrouwelijk aan de EU is geleverd door Making City). Het onderzoeken van de mogelijkheden voor het creëren van een wijkcentrum waar co-creatieactiviteiten kunnen plaatsvinden is door o.a. de Hanzehogeschool en TNO aangewezen als een van de oplossingen voor het vergroten van de sociale cohesie.

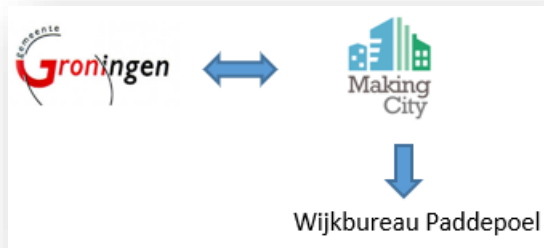
De Hanzehogeschool (vanuit Kenniscentrum Noorderruimte) werkt in Making City nauw samen met TNO, Grunneger Power en de gemeente Groningen. Maar ook bijvoorbeeld met de externe opdrachtgever van dit onderzoek, Wijkbureau Paddepoel.

Het doel is het creëren van een Positive Energy District (PED). Een PED brengt alle elementen van de energietransitie samen op een locatie: energieopwekking, energieopslag, energiegebruik, energiebesparing, balanceren en transport.

De missie van Making City is te omschrijven als volgt: het creëren van wijken/steden die energie positief zijn, waarbij zowel bedrijven, bewoners als overheid worden meegenomen. Dit onderzoek is erop gericht om de stap van bewoners naar de initiatieven die bezig zijn met verduurzaming te verkleinen, aan de hand van een wijkcentrum.

Wijkbureau Paddepoel

Wijkbureau Paddepoel is een initiatief dat is opgezet door een aantal lokale ondernemers uit de buurt en wat zich bezig houdt met verschillende projecten in de wijk op het gebied van duurzaamheid. Het team van Wijkbureau Paddepoel bestaat uit Paddepoelers met professionele ervaring op het gebied van sociale projecten, duurzaamheid en communicatie. Het wijkbureau heeft connectie met de gemeente via Making City en via andere projecten, *afbeelding 3* verduidelijkt dit.

Afbeelding 3: Illustratie ter verduidelijking connectie Wijkbureau Paddepoel

Wijkbureau Paddepoel is een vrijwilligersorganisatie die bestaat uit vijf ZZP'ers met een verschillende achtergrond qua werkgebied, maar allemaal met ervaring op het gebied van sociale projecten. Het wijkbureau werkt samen met verschillende partijen in Paddepoel op het gebied van duurzaamheid en voert sociale projecten uit met het oog op bewoners in de wijk. Een aantal voorbeelden van projecten die uitgevoerd zijn door Wijkbureau Paddepoel zijn: de Groene Burendag Paddepoel 2020, Bloembollen Uitdeelactie, Boomtuintjes Uranusstraat en verschillende opruimacties (Paddepoel, 2020).

Momenteel voert het wijkbureau niet veel onderzoek uit. Dit heeft meerdere oorzaken, onder andere een gebrek aan mankracht, gebrek aan organisatie en het gebrek aan een locatie die voldoet aan de eisen.

Alle medewerkers van het wijkbureau zijn momenteel werkzaam op vrijwillige basis en niet meer dan tien uur per week. Dit beperkt de schaal en hoeveelheid van de projecten die uitgevoerd kunnen worden.

Daarnaast is er momenteel geen duidelijke organisatiestructuur en geen duidelijke taakverdeling binnen de organisatie. Ook is er geen sprake van een rechtsvorm binnen de organisatie.

2. Theoretisch kader

In het theoretisch kader wordt ingegaan op voorgaand onderzoek en worden de begrippen gedefinieerd.

2.1 VOORGAAND ONDERZOEK

Gaasbeek (2009) heeft onderzoek gedaan naar de meerwaarde van multifunctioneel maatschappelijk vastgoed (MMV), waarmee ook een wijkcentrum wordt bedoeld. In het onderzoek staat onder andere: *“Multifunctioneel maatschappelijk vastgoed wordt daarbij gedefinieerd als de gebouwde ruimte die nodig is voor alle voorzieningen en activiteiten die noodzakelijk zijn voor leefbare en vitale wijken en waarin multigebruikersruimten aanwezig zijn. Multigebruikersruimten zijn die ruimten die geschikt en bedoeld zijn voor meerdere typen activiteiten van meerdere organisaties en die niet primair ‘van’ een van deze organisaties zijn.”* (Gaasbeek, 2009). In dit onderzoek wordt MMV afgebakend tot maatschappelijke voorzieningscentra en cultuurhuizen waar de ontmoetingsfunctie een centrale plek inneemt. In dit onderzoek wordt met wijkcentrum ook de gebouwde ruimte bedoeld met daarbij alle voorzieningen en activiteiten waar de ontmoetingsfunctie de centrale plek inneemt.

Daarnaast verduidelijkt Gaasbeek de kenmerken van multifunctioneel maatschappelijk vastgoed. Multifunctionaliteit is bij veel maatschappelijk vastgoed niet van toepassing, vaak is maatschappelijk vastgoed monofunctioneel van opzet. Denk hierbij bijvoorbeeld aan basisscholen, gemeentehuizen of een huisartsenpost. In het onderzoek van Gaasbeek wordt het volgende gezegd over multifunctionaliteit: *“In een multifunctioneel gebouw zijn verschillende gebruikers gehuisvest onder één dak, waarbij inrichting en ontwerp zodanig zijn vormgegeven dat bepaalde ruimten geschikt zijn voor meervoudig ruimtegebruik”* (Gaasbeek, 2009). In dit onderzoek wordt met wijkcentrum ook een multifunctioneel gebouw met meervoudig ruimtegebruik bedoeld.

Een kenmerkend element van multifunctioneel maatschappelijk vastgoed is de aanwezigheid van multifunctionele ruimten, deze zijn toegankelijk voor iedereen en zijn van niemand. Voorbeelden hiervan die Gaasbeek noemt in zijn onderzoek zijn activiteitenruimten, theaterzaal, sportzaal, grand café en bijvoorbeeld de publieksbalie.

Er wordt in het onderzoek van Gaasbeek (2009) onderscheid gemaakt tussen niet-publiek toegankelijke ruimten, beperkt publiek toegankelijke ruimten en publiek toegankelijke ruimten.

- Niet-publiek toegankelijk: alleen toegankelijk voor medewerkers, bijvoorbeeld kantoorruimten, personeelsruimten.
- Beperkt publiek toegankelijk: toegankelijk voor bepaalde doelgroepen op specifieke tijdstippen, bijvoorbeeld bepaalde activiteitenruimten, spreekkamers en vergaderkamers.
- Publiek toegankelijk: algemeen toegankelijk binnen de openingstijden, bijvoorbeeld de receptie, wachtruimten, horeca, balies voor publieke diensten.

Voor het onderzoek zal net als in het onderzoek van Gaasbeek gebruik gemaakt worden van alle drie de soorten ruimten.

Daarnaast spreekt Gaasbeek over voorzieningen die in het wijkcentrum gevestigd zijn. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld scholen, sociaal-cultureel werk, sporthal, bibliotheek, theater en bijvoorbeeld een kinderopvang. Vaak zitten deze voorzieningen in hetzelfde pand en hebben ze verschillende functies. De functies die voorzieningen binnen multifunctioneel maatschappelijk vastgoed kunnen vervullen zijn: ontmoeting en recreatie, onderwijs, zorg, opvang, cultuur, educatie, sport en bewegen, werkgelegenheid, detailhandel en overige.

In het onderzoek worden de functies ontmoeting en recreatie, cultuur, educatie en sport en bewegen gezien als belangrijkste functies voor een wijkcentrum. De andere functies zijn wel aanwezig maar worden gezien als verhuur binnen de locatie. Gaasbeek versterkt deze keuze en geeft ook aan dat er verschil kan worden gemaakt tussen vrijwilligers en professionals en tussen wel of geen winstoogmerk (Gaasbeek, 2009).

Gaasbeek gaat in het onderzoek niet in op uiterlijke kenmerken, omdat moeilijk geconcludeerd kan worden of uiterlijke kenmerken en eigenschappen een meerwaarde leveren aan multifunctioneel maatschappelijk vastgoed. In dit onderzoek zal wel worden onderzocht of de uiterlijke kenmerken en bijvoorbeeld duurzaamheid betrokkenen kan overtuigen om meer gebruik te maken van een wijkcentrum.

Ook zijn er enkele wetten en regels waaraan een wijkcentrum moet voldoen.

Naar aanleiding van bijvoorbeeld de rampen in Enschede en Volendam heeft de overheid de wetgeving van gebouwen aangescherpt. Aan die wet- en regelgeving dienen ook de wijkcentra zich te houden (Strik, 2004). Het gaat om de volgende regelgeving: Buma-Stemra muziekrechten (bij bijv. zaalverhuur muziek/toneelvereniging), sociale hygiëne, drank en horecawet en bijvoorbeeld het rookbeleid.

2.2 DEFINIËREN VAN BEGRIPPEN

Hieronder worden de begrippen, die gebruikt worden in de probleemomschrijving, doelstelling, centrale vraag en deelvragen, uitgelegd en wordt verduidelijkt hoe deze worden bedoeld in het onderzoek.

Wijkcentrum

In het onderzoeksrapport 'Het Kloppend Hart' wordt een wijkcentrum omschreven als een sociaal-culturele instelling in een stadswijk, of het gebouw daarvan (K. Dwarshuis, 2012).

Een wijkcentrum is kortgezegd een sociaal-culturele instelling in een stadswijk. Een definitie voor wijkcentrum is ook wel buurthuis.

In dit onderzoek wordt met 'wijkcentrum' een gebouw bedoeld waar verschillende sociale activiteiten plaatsvinden en verschillende organisaties gevestigd zijn die de sociale cohesie in de wijk willen vergroten.

Sociale cohesie

In het rapport ‘Steunberen van de samenleving’ wordt sociale cohesie omschreven als: *“De mate van verbondenheid tussen groepen en gemeenschappen. Sociale cohesie bestaat als er een stabiel evenwicht is tussen zelfstandige personen uitgegroeide mensen en de omringende gemeenschappen, tussen mens en maatschappij, of tussen orde en vrijheid.”* (K.Schuyt, 2006).

Er bestaan veel interpretaties voor het begrip sociale cohesie. Een synoniem voor het begrip sociale cohesie is sociale samenhang.

Met sociale cohesie wordt in dit onderzoek bedoeld dat er een wij-gevoel wordt gecreëerd. Hoe meer sociale cohesie, hoe meer de betrokkenen het gevoel hebben dat men erbij hoort en dat men wat in te brengen heeft. In dit geval gaat het om de samenhang tussen alle betrokkenen binnen de wijk.

Belanghebbenden

Er zijn onderzoeken gedaan naar wijkcentra waarin de belangrijkste stakeholders/belanghebbenden zijn genoemd en deze zijn voor dit onderzoek overgenomen. In het onderzoek ‘Het Kloppend Hart’ worden het bestuur, de gemeente, de investeerders van de activiteiten in het pand, de bezoekers van de activiteiten en de bewoners genoemd als belangrijkste belanghebbenden (K. Dwarshuis, 2012).

Met belanghebbende kan ook stakeholder worden bedoeld, in bijvoorbeeld een stakeholdersanalyse worden stakeholders ingedeeld op bepaalde mate van belang en van invloed die de stakeholder heeft op het onderwerp (Leansixsigmatools, 2020).

In dit onderzoek gaat het om de organisaties of personen die belang hebben bij een wijkcentrum in Paddepoel. Volgens Wijkbureau Paddepoel zijn de belanghebbenden, in een wijkcentrum in Paddepoel: het wijkbureau zelf, de bewoners van de wijk, de gemeente Groningen en de verschillende besturen van de ontmoetingslocaties in de wijk.

Daarnaast is gebleken uit onderzoek naar andere wijkcentra dat er nog een andere belanghebbende is die niet door genoemd is door het wijkbureau, namelijk de wijkagent.

Co-creatie/ co-design

Co-creatie is samen met een bepaalde doelgroep een product of dienst ontwerpen en produceren. Als er bijvoorbeeld in een bedrijf regelmatig aan de klanten en betrokkenen om ideeën gevraagd wordt, is er al sprake van co-creatie (Frankwatching, 2020). In dit onderzoek wordt met co-creatie bedoeld: de samenwerking van de verschillende organisaties in de wijk (en bewoners), met een gezamenlijk doel of dienst.

3. Onderzoeksmethodiek

3.1 TYPERING VAN ONDERZOEK

In dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van zowel kwantitatief als kwalitatief onderzoek, ook wel triangulatie genoemd. De combinatie van beide verhoogt de geldigheid van de resultaten (Baarda, 2014). Kwantitatief onderzoek is gebaseerd op het meten van variabelen. En bij kwalitatief onderzoek wordt meer uitleggend verklarend onderzoek gedaan. Hier is voor gekozen omdat er in dit onderzoek verschillende betrokken doelgroepen zijn. Naast de bewoners worden ook andere partijen meegenomen zoals de gemeente, de wijkagent en wijkorganisaties. Zo wordt er een zo volledig mogelijk beeld gecreëerd. In dit onderzoek worden de criteria en eigenschappen onderzocht waaraan een toekomstig wijkcentrum moet voldoen.

Aan de hand van de criteria en eigenschappen die worden gesteld aan een toekomstig wijkcentrum worden de resultaten verwerkt in een lijst met 'must-haves' en 'nice-to-haves'.

3.2 DATAVERZAMELINGSMETHODEN

De kwalitatieve onderzoeksmethoden die zijn gebruikt zijn de interviews en literatuuronderzoek. Deze worden gebruikt om de mening, het motief en de ervaring van de geïnterviewden te achterhalen. De kwantitatieve onderzoeksmethode die is gebruikt is de enquête, deze is gericht op het verkrijgen van cijfermatige resultaten (Verhoeven, 2014).

Het literatuuronderzoek is vooraf gedaan, daarna is de enquête afgenomen bij de bewoners en ter versterking zijn interviews afgenomen bij experts.

3.2.1 Kwalitatief onderzoek

Het literatuuronderzoek is vooraf gedaan om informatie te verschaffen over de criteria en eigenschappen waaraan een wijkcentrum moet voldoen. Daarnaast is er voorafgaand aan het onderzoek een gesprek geweest met een medewerker van het wijkbureau om zo meer criteria en eisen duidelijk te krijgen. Uit deze informatie zijn in overleg de deelvragen opgesteld.

Tijdens het onderzoek zijn er interviews gehouden met experts op het gebied van de verschillende activiteiten/voorzieningen binnen een wijkcentrum. Deze interviews worden ook wel veldonderzoek genoemd. De interviews zijn semigestructureerd. Met deze methode is er de mogelijkheid om door te vragen bij onduidelijkheden en kan er indien nodig extra ingegaan worden op bepaalde onderwerpen. Zo wordt er gedetailleerde informatie verkregen (Verhoeven, 2014). Er wordt gebruik gemaakt van vooraf opgestelde semigestructureerde interviewschema's.

Er is geprobeerd interviews te houden met experts, die verbintenis hebben met een toekomstig wijkcentrum. Hierbij is gelet op alle activiteiten, faciliteiten of voorzieningen die in een wijkcentrum kunnen gaan komen. Door zowel de bewoners als experts te

interviewen, in combinatie met ervaringen uit het werkveld, zal er een completer beeld komen van de criteria en eigenschappen voor een wijkcentrum.

De benaderde instanties voor een interview zijn: de stadsdeelcoördinator van de gemeente Groningen, de adviseur bewonersparticipatie van wijkbureau Paddepoel, de wijkagent, een medewerker van het Wij-team, de beheerders van ontmoetingscentrum Plutozaal en Bernlef, de procesbegeleider van Co-Creatie Paddepoel, een medewerker van Grunneger Power (duurzaamheid in de wijk) en voor vergelijking de beheerder van Wijkcentrum 'Het Dok' in Lewenborg.

Daarnaast is er ook een bewoner geïnterviewd nadat de enquête is afgenomen om zo door te kunnen vragen over bepaalde onderwerpen, en om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen. Enkele bewoners ontvangen bij de enquête een flyer met een uitnodiging voor een verdiepend interview. Daarnaast wordt er benoemd dat de geselecteerde bewoners achteraf een waardebon zullen ontvangen, die te besteden is bij het plaatselijke winkelcentrum. Hierdoor is er op meer respons gerekend, aangezien uit vorige onderzoeken van Kenniscentrum NoorderRuimte is gebleken dat de respons hierdoor hoger was. Indien mogelijk wordt er gekozen voor een fysieke ontmoeting, met in achtneming van de RIVM- richtlijnen met betrekking tot COVID-19. Indien niet mogelijk wordt er gebruik gemaakt van een videogesprek.

De interviews zijn afgenomen met een medewerker van Wijkbureau Paddepoel, een wijkagent, een medewerker van Grunneger Power en een bewoner uit Paddepoel). Voor zowel de medewerkers van Wijkbureau Paddepoel en Grunneger Power en de bewoner geldt dat het interview aansluit op alle deelvragen. De wijkagent is geïnterviewd over deelvraag 2 en 3, omdat diens expertise op dat gebied ligt.

De resultaten van de interviews zijn bijgevoegd in de bijlage 3. Daarnaast wordt het ter aanvulling gebruikt bij het verwerken van de resultaten en conclusies.

3.2.2 Kwantitatief onderzoek

De enquête is afgenomen onder bewoners van de wijk Paddepoel. Dit onderzoek is opgesteld in samenwerking met de andere onderzoekers van Making City, om zo de bewoners éénmalig een enquête te laten invullen. Er is gekozen voor een online enquête, zodat de resultaten hierdoor makkelijker kunnen worden verwerkt in grafieken en tabellen. De eisen en criteria die buurtbewoners stellen aan een wijkcentrum staan centraal in de enquête, bijvoorbeeld vragen over wat de buurtbewoners motiveert om een wijkcentrum te bezoeken. Zo wordt er onder andere antwoord verkregen op de eerdergenoemde deelvragen. Er wordt een flyer verspreid met een uitnodiging om deel te nemen aan de enquête, huis-aan-huis in de wijk (zie bijlage 1). Onder de deelnemers zijn drie borrelpakketten verloot om zo de respons te vergroten (gebleken bij eerder onderzoek).

De enquêtes zijn gebruikt om alle drie de deelvragen te beantwoorden aan de hand van verschillende thema's. De enquêtevragen van dit onderzoek zijn bijgevoegd in bijlage 2.

De resultaten van de enquêtes worden in Surveymonkey verwerkt, daar komen tabellen en/of grafieken uit. De open vragen zullen apart worden verwerkt en per antwoordsoort worden gerangschikt.

3.3 RESPONDENTEN

De onderzoekspopulatie bestaat uit mensen die interesse hebben getoond in een wijkcentrum. Dit zijn de eerdergenoemde wijkorganisaties en de bewoners van de wijk. Deze worden geïnterviewd om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen.

De enquête wordt afgenomen in Paddepoel-Noord, hetzelfde district als het PED-district van Making City. In de wijk Paddepoel wonen 5950 mensen (Allecijfers, De grootste buurten, 2020). De gewenste steekproef voor de enquête bedraagt 361 respondenten voor de hele wijk als de gegevens in worden gevuld op de steekproefcalculator van Checkmarket (Checkmarket, 2020). Vanwege Covid-19 en het werkveld van Making City is ervoor gekozen om alleen Paddepoel-Noord te gebruiken in dit onderzoek. Alle inwoners van Paddepoel-Noord hebben een flyer ontvangen in de brievenbus, met daarop een link naar de enquête. Ook is er steekproefsgewijs bij één op de 10 woningen een uitnodiging voor een interview worden bijgevoegd.

Er zijn in totaal 1500 flyers uitgedeeld met als respons 66 ingevulde enquêtes. Dit kan gezien worden als goede respons aangezien er volgens de onderzoekers onderzoeksmoeite heerst in de wijk en het Covid-19 virus heerst en een persoonlijke benadering dus niet toegestaan is.

3.4 KWALITEIT

Een betrouwbaar en valide onderzoek zorgt ervoor dat de kwaliteit van het onderzoek gewaarborgd wordt. Een betrouwbaar onderzoek houdt in dat wanneer het onderzoek nogmaals wordt uitgevoerd dezelfde resultaten verkregen worden (Verhoeven, 2014). Een onderzoek is geldig als het valide is, er wordt gemeten wat gemeten moet worden.

3.4.1 Validiteit

Om de validiteit van de interviews te waarborgen is er vooraf een semigestructureerd interviewschema opgesteld, worden de vragen gecontroleerd door de opdrachtgever en worden de interviews opgenomen. Het volledige interview wordt tenslotte getranscribeerd en gecodeerd. Tussentijds zijn er aantekeningen gemaakt en het gesprek is opgenomen. Als het aantal respondenten hoog is stijgt de validiteit van het onderzoek, daarom wordt er zoals eerder benoemd alles aan gedaan om zoveel mogelijk respons te krijgen op de enquête.

3.4.2 Bruikbaarheid

Bij alle deelvragen wordt gebruik gemaakt van zowel kwalitatieve- als kwantitatieve onderzoeksmethoden. Door middel van deze triangulatie wordt de betrouwbaarheid zo hoog mogelijk. Zoals eerder benoemd is het aantal gewenste respondenten 361. Om zoveel mogelijk respons te krijgen worden borrelpakketten verloot. Hierdoor werd er gestreefd naar een zo hoog mogelijk aantal respondenten en daardoor is de kans groter dat er bij een volgend onderzoek dezelfde resultaten verkregen worden, indien deze methode herhaald wordt (Verhoeven, 2014). Door middel van de flyer met de link van de enquête bij alle woningen in de wijk in de brievenbus te doen is er alles aan gedaan om zoveel mogelijk respons te krijgen. Op deze manier is geprobeerd de steekproef zo betrouwbaar mogelijk te maken.

4. Onderzoeksresultaten

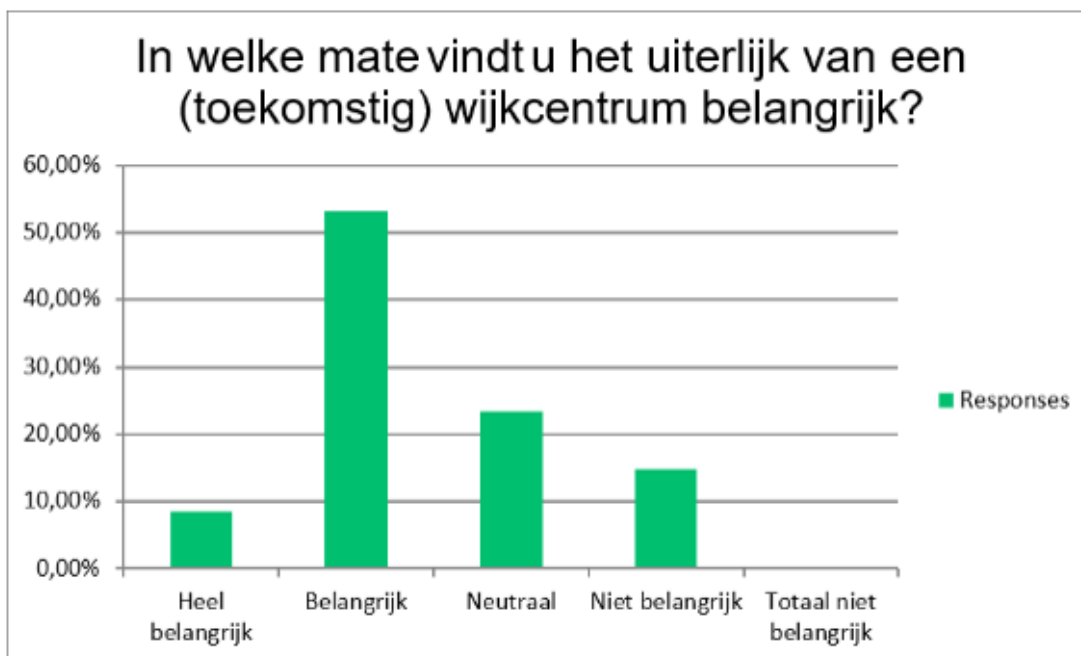
In dit hoofdstuk worden per deelvraag de belangrijkste resultaten uit het onderzoek weergegeven.

4.1 ONDERZOEKSRESULTATEN DEELVRAAG 1

In deze paragraaf wordt de deelvraag ‘Welke uiterlijke kenmerken zijn van belang bij een toekomstig wijkcentrum?’ beantwoord. Hierbij wordt gekeken naar de resultaten van de enquête en van de afgenomen interviews.

Enquête

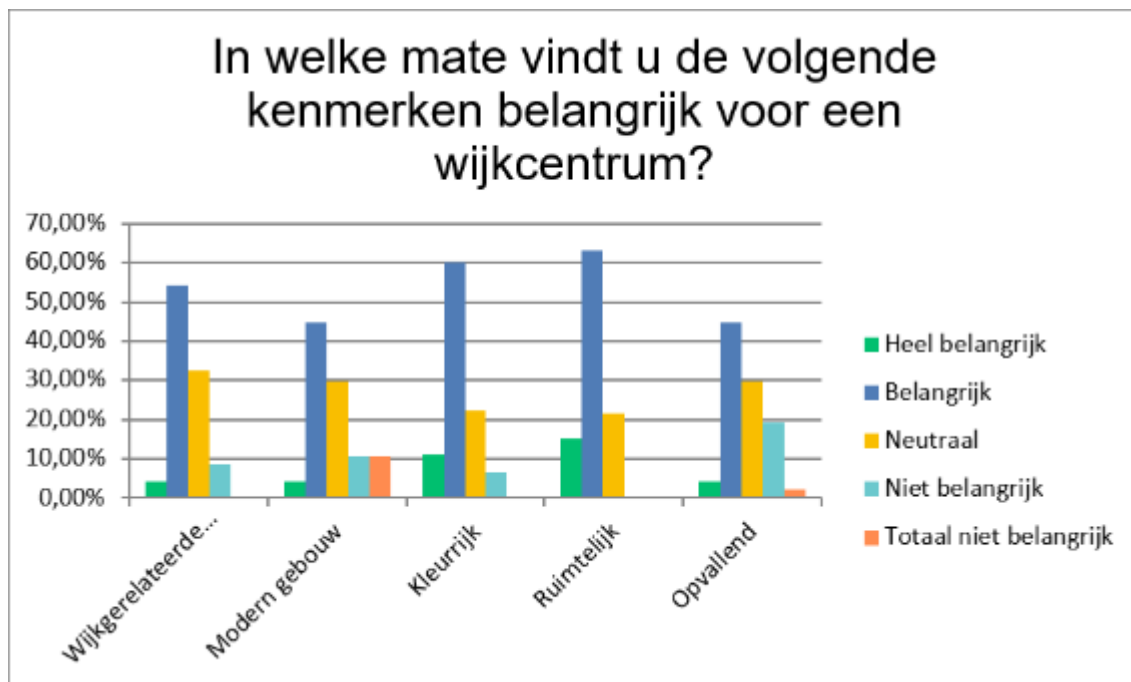
De resultaten op de vraag ‘Welke uiterlijke kenmerken zijn van belang bij een toekomstig wijkcentrum?’ zijn in grafiek 1 ‘Belang uiterlijk wijkcentrum’ te zien.

Grafiek 1: Belang uiterlijk wijkcentrum

In *Grafiek 1* is te zien dat meer dan 50% van de respondenten het uiterlijk van een wijkcentrum belangrijk vindt. En daar komt nog bijna 10% bij op van de mensen die voor de antwoordmogelijkheid ‘Heel belangrijk’ hebben gekozen. Slechts 15% van de respondenten heeft gekozen voor ‘Niet belangrijk’. Iets meer dan 20% van de respondenten heeft voor ‘Neutraal’ gekozen.

De resultaten op de vraag ‘In welke mate vindt u de volgende kenmerken belangrijk voor een wijkcentrum?’ zijn in *Grafiek 2* ‘Uiterlijke kenmerken’ te zien.

Grafiek 2: Uiterlijke kenmerken

Er is te zien dat alle opgegeven mogelijkheden voor de respondenten als belangrijk worden aangemerkt. Het belangrijkste kenmerk dat is aangegeven door de respondenten is het ruimtelijke kenmerk, namelijk meer dan 60% van de respondenten vindt het belangrijk en 15% vindt het heel belangrijk. Daarnaast heeft 60% van de respondenten aangegeven dat kleurrijke kenmerken belangrijk zijn, en meer dan 10% zelfs heel belangrijk. Het minst belangrijke kenmerk volgens de respondenten is 'Opvallend'.

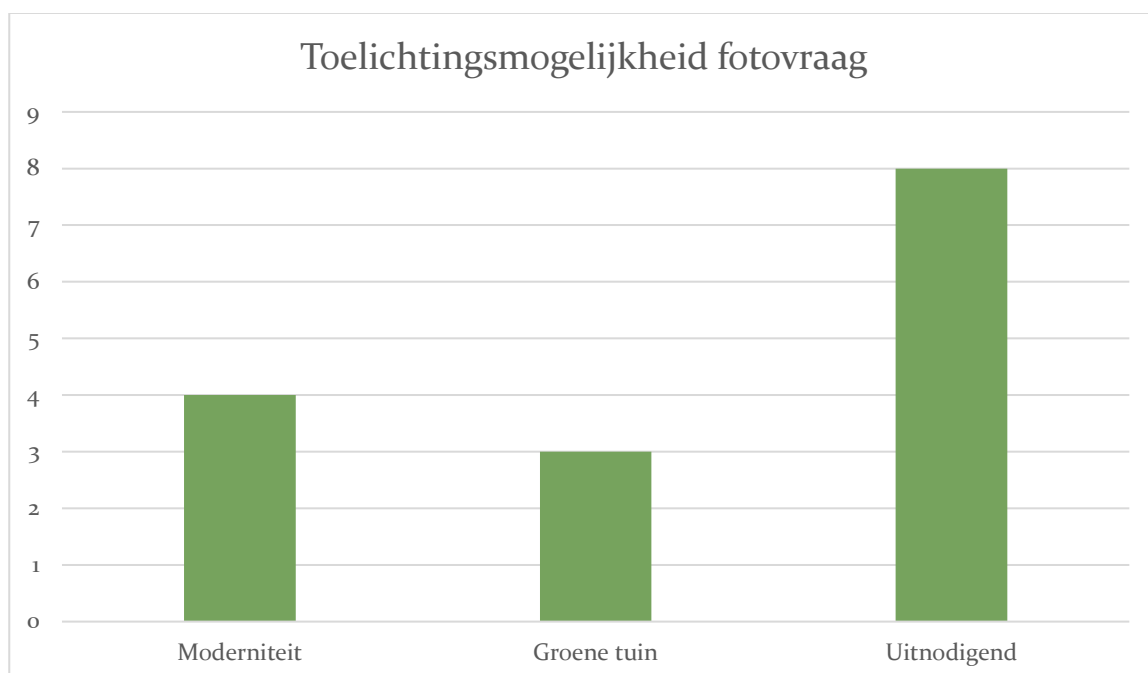
Op de fotovraag met daarin vier antwoordmogelijkheden hebben de respondenten de foto's gerangschikt in een top vier. In *Grafiek 3* 'Uiterlijke voorbeelden wijkcentrum' zijn de resultaten te zien.

Grafiek 3: Uiterlijke voorbeelden wijkcentrum

De afbeeldingen in Grafiek 3 zijn gerangschikt door de respondenten. Hieruit is naar voren gekomen dat foto 2 (kerk/ monumentaal pand) het hoogst is gerangschikt, gevolgd door foto 1. Het moderne pand van foto 4 is daarna gerangschikt en het kleurrijke kleine pand van foto 3 is het laagst gerangschikt.

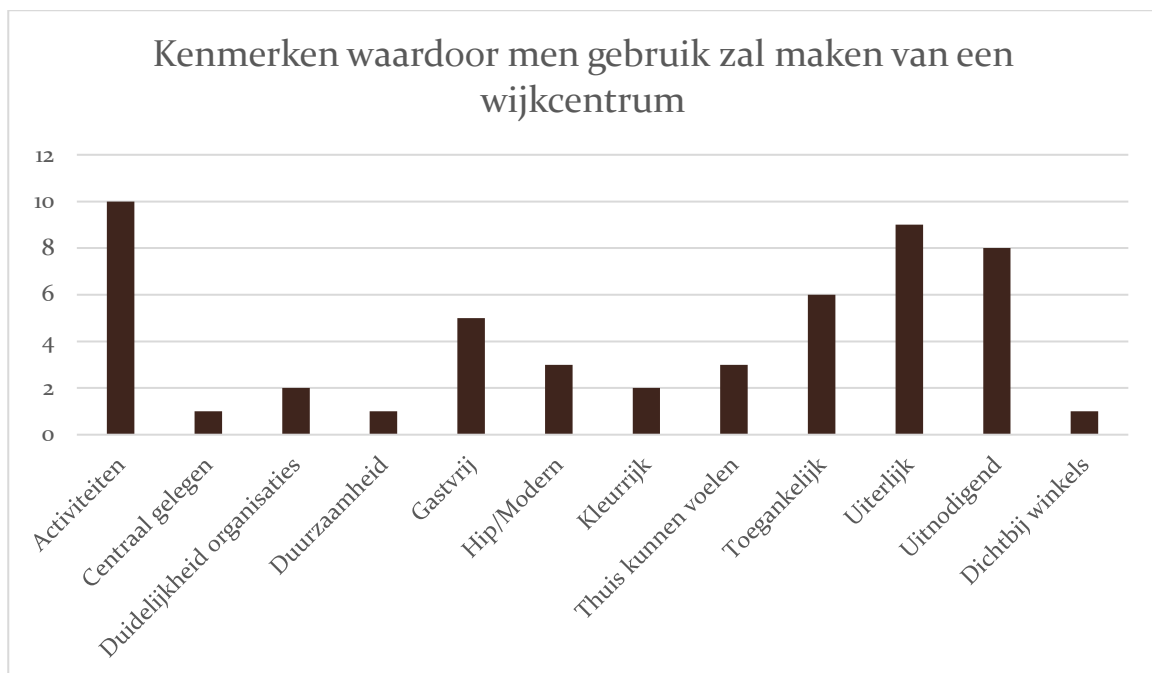
Als toelichting op de fotovraag zijn verschillende antwoorden gegeven, deze zijn verwerkt in Grafiek 4 'Toelichting fotovraag.

Grafiek 4: Toelichting fotovraag

Bij de toelichtingsmogelijkheid gaven acht van de respondenten aan dat een wijkcentrum er uitnodigend uit moet zien, daarnaast gaven vier respondenten aan dat moderniteit belangrijk was. Ook kwam bij drie respondenten naar voren dat er een groene tuin moet komen bij het wijkcentrum.

Op de vraag 'Door welke kenmerken zou u gebruik maken van een wijkcentrum' zijn de antwoordmogelijkheden gegeven en konden deze worden aangevinkt. In *Grafiek 5* 'Kenmerken wijkcentrum' zijn hiervan de resultaten te zien.

Grafiek 5: Kenmerken wijkcentrum

Tien van de respondenten gaven aan dat de activiteiten die in een wijkcentrum worden gegeven een kenmerk zijn waardoor de respondenten gebruik zouden maken van een wijkcentrum. De kenmerken 'Uiterlijk' (negen respondenten) en 'Uitnodigend' (acht respondenten) worden ook aangegeven als kenmerken waardoor gebruik gemaakt zal worden van een wijkcentrum.

Interview

De medewerker van Wijkbureau Paddepoel geeft, net als de respondenten van de enquête aan dat het uiterlijk van een toekomstig wijkcentrum zeker belangrijk is en dat het vooral uitnodigend moet zijn. Daarnaast geeft de medewerker aan dat het uiterlijk een beetje vergelijkbaar moet zijn met een café en dat het zichtbaar is dat er verschillende activiteiten en partijen in het pand gevestigd zijn. Op de vraag wat het ideaalbeeld zou zijn, zegt de medewerker het volgende: "Er moet niet één club heel dominant zijn maar meer een wij-lokaal met een uitnodigende sfeer.". Ook gaf de medewerker aan dat een tuin één van de belangrijkste uiterlijke kenmerken is voor haar persoonlijk.

De bewoner geeft in het interview aan dat ze een moderne uitstraling belangrijk vindt bij een wijkcentrum, daarnaast moet het er uitnodigend en gezellig uitzien.

De medewerker van Grunneger Power geeft aan dat een wijkcentrum er gezellig moet uitzien en vooral dat er mensen zitten. Bovendien zijn laagdrempeligheid en uitnodigend zijn belangrijke factoren bij een wijkcentrum.

Samenvattend

De belangrijkste uiterlijke kenmerken voor een wijkcentrum zijn uitnodigend, ruimtelijk en kleurrijk.

4.2 ONDERZOEKSRESULTATEN DEELVRAAG 2

De deelvraag die in deze paragraaf wordt behandeld is: 'Welke activiteiten vinden er plaats binnen het (gewenste) wijkcentrum?'. De resultaten van zowel de enquête als de afgenomen interviews zullen worden behandeld.

Enquête

In *Grafiek 6* 'Activiteiten wijkcentrum' wordt antwoord gegeven op de vraag 'Aan welke activiteiten zou u deel nemen als deze gegeven worden in een wijkcentrum?'.

Grafiek 6: Activiteiten wijkcentrum

In de resultaten is te zien dat de meeste respondenten aangeven deel te willen nemen aan trainingen/cursussen en workshops, namelijk meer dan 55% en meer dan 60% van de respondenten. Ook de activiteit 'Wijkinformatiebijeenkomst' wordt door 45% van de respondenten aangegeven als een activiteit waar men aan zou willen deelnemen. De minste respondenten (12%) geven aan dat men deel wil nemen aan het 'Vragenuur wijkagent'.

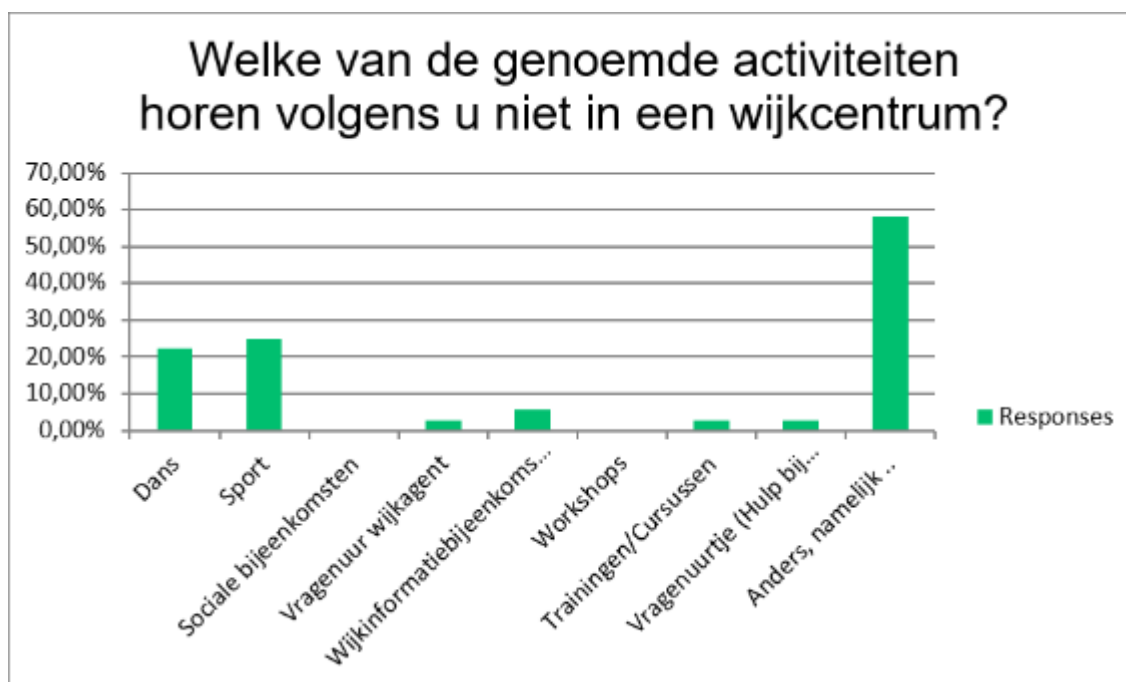
Op de vraag 'Vindt u het belangrijk dat een wijkcentrum deze activiteiten aanbiedt?' zijn de resultaten weergegeven in *Grafiek 7* 'Belang activiteiten wijkcentrum'.

Grafiek 7: Belang activiteiten wijkcentrum

Van de respondenten geeft meer dan 60% aan dat het belangrijk is dat er activiteiten worden aangeboden in een wijkcentrum. Daarbij komen 18% van de respondenten die het heel belangrijk vinden dat deze activiteiten worden aangeboden in een wijkcentrum, 21% is neutraal.

De resultaten op de vraag 'Welke van de genoemde activiteiten horen volgens u niet in een wijkcentrum?' zijn weergegeven in Grafiek 8 'Activiteiten die niet thuishoren in een wijkcentrum'.

Grafiek 8: Activiteiten die niet thuishoren in een wijkcentrum

In de resultaten is te zien dat bijna 60% van de respondenten gekozen heeft voor de mogelijkheid 'Anders, namelijk...'. Als er wordt gekeken naar de toelichting geven alle respondenten aan dat de activiteiten die genoemd zijn allemaal thuishoren in een wijkcentrum. Daarnaast is te zien dat iets meer dan 20% van de respondenten vinden dat 'Dansen' en 'Sport' niet thuishoren in een wijkcentrum.

Interview

Over de activiteiten binnen een wijkcentrum zei de medewerker van het wijkbureau het volgende: "Idealiter zie ik een ruimte voor me waar gezamenlijk gekookt kan worden, en bijvoorbeeld kookworkshops kunnen worden gegeven. Maar het belangrijkste vind ik een multifunctionele ruimte waar bijvoorbeeld workshops gegeven kunnen worden.". Volgens de medewerker zijn er twee typen bewoners, de bewoners die op zoek gaan naar sociale ontmoetingen en de andere bewoners willen wat doen in de wijk. Bijvoorbeeld iets organiseren, bijvoorbeeld een boekenruil of een actie voor een goed doel. Op de vraag wat de medewerker vindt van een inloopspreekuur voor een wijkagent werd geantwoord: "Ja dat is ook zeker belangrijk, dat is goed voor de wijk. Wat te zien is in de wijk is dat ouderen bang zijn voor hangjongeren en daardoor zijn er bijvoorbeeld scheve gezichten als er nieuwe bankjes en tuintjes geplaatst moeten worden.". Ook omdat er veel problemen met jongeren zijn in de wijk, vindt de medewerker het goed dat er een inloopspreekuur van een wijkagent is.

De wijkagent geeft aan dat er in wijk goed gebruik wordt gemaakt van het inloopspreekuur dat elke week bij de Vensterschool gehouden wordt. De wijkagent vindt het belangrijk dat er een vaste locatie is waar bewoners terecht kunnen. Het nadeel dat de wijkagent ziet bij de locatie in de Vensterschool is dat mensen er echt met een reden komen, en er dus geen vrije inloop is van mensen. Hierdoor loopt de wijkagent gesprekken mis die in het winkelcentrum misschien wel hadden plaatsgevonden. Bij de Vensterschool zijn wel enkele sociale bijeenkomsten zoals darten en joules, maar een echte vrije mogelijkheid voor een kopje koffie en een praatje is er niet. De wijkagent is blij met het inloopspreekuur en wil dit graag optimaliseren, dit kan door een betere locatie waardoor er meer inloop is, een online spreekuur en het op meerdere momenten van de dag beschikbaar zijn.

De bewoner geeft aan het belangrijk te vinden dat ze met vragen terecht kan bij een wijkcentrum. Hierbij denkt ze aan vragen over gemeentelijke zaken, financiële zaken, vragen voor een wijkagent maar ook vragen over zaken die er in de wijk spelen. Aan sociale ontmoetingen heeft de bewoner geen behoefte, maar ze denkt wel dat er veel mensen zijn die daar baat bij hebben.

Uit ervaring zegt de medewerker van Grunneger Power dat in het wijkcentrum in de wijk Selwerd bewoners het fijn vinden om een plek te hebben waar je zomaar naar toe kan gaan, ook al hebben ze geen doel. Bijkletsen met de burens met een gratis koffie trekt veel bewoners aan. Een sociale sfeer is iets wat heel belangrijk is bij een wijkcentrum. Een huiskamer gevoel, dat is iets wat echt bij Paddepoel past, volgens de medewerker. Qua activiteiten kijkt de medewerker voornamelijk naar de bewoners, dit zijn zowel jongeren (in de flats en enkele studentenhuizen) als ouderen die al langere tijd in Paddepoel wonen. Voor beide partijen moeten activiteiten komen. Volgens de medewerker is Bernlef

een voorbeeld zoals het niet moet, waar je het gevoel bij krijgt dat daar alleen maar ouderen zitten. Het moet gecombineerd worden, dus een goede afwisseling in de programma's met de focus op wat er gedaan kan worden in de wijk.

Samenvattend

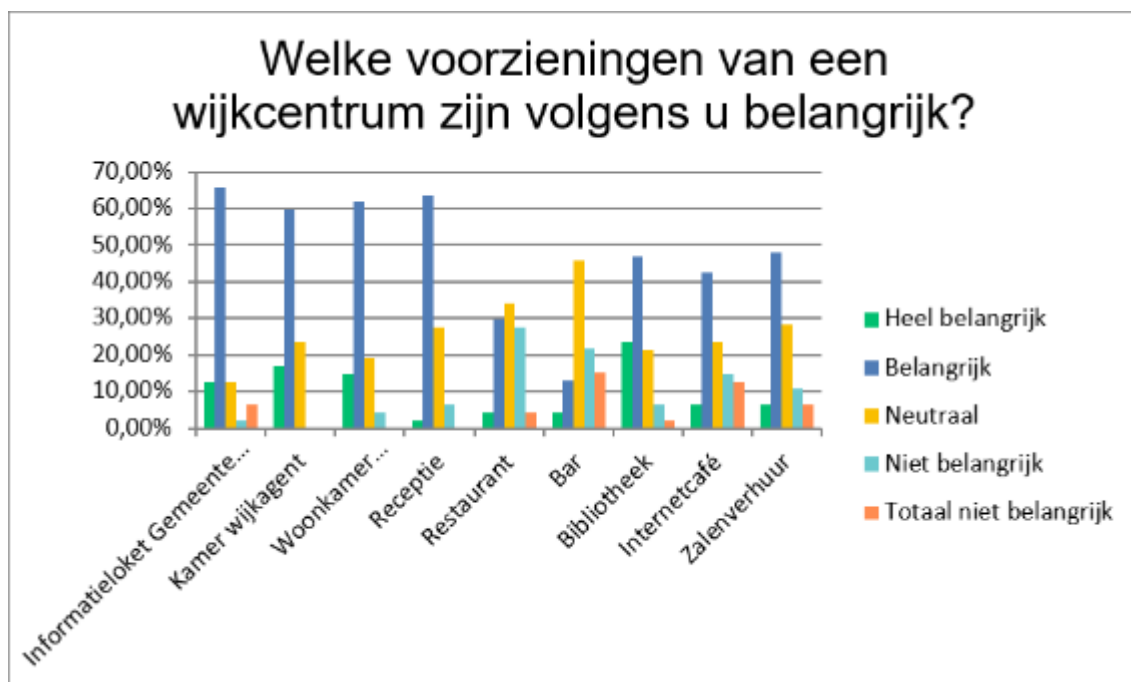
De belangrijkste activiteiten die volgens de belanghebbenden thuishoren in een wijkcentrum zijn workshops, trainingen en cursussen. Ook de sociale ontmoetingsruimten zijn noodzakelijk volgens de belanghebbenden. Daarnaast wordt er aangegeven dat alle activiteiten genoemd in de enquête thuishoren in een wijkcentrum.

4.3 ONDERZOEKSRESULTATEN DEELVRAAG 3

De resultaten op de deelvraag 'Over welke voorzieningen/faciliteiten moet een toekomstig wijkcentrum beschikken?' worden in deze paragraaf behandeld.

Enquête

De vraag 'Welke voorzieningen van een wijkcentrum zijn volgens u belangrijk?' heeft geresulteerd in *Grafiek 9* 'Belangrijkste voorzieningen wijkcentrum'. Hierbij staan zowel activiteiten als voorzieningen. In dit stuk van de resultaten worden de voorzieningen gebruikt.

Grafiek 9: Belangrijkste voorzieningen wijkcentrum

Als er gekeken wordt naar de antwoordmogelijkheden 'Belangrijk' en 'Heel belangrijk', is te zien dat meer dan 75% van de mensen het van belang vindt dat er zowel een informatieloket van de gemeente komt, een kamer voor de wijkagent beschikbaar is en er een woonkamer komt voor sociale contacten. Meer dan 60% van de respondenten geeft aan dat de keuzemogelijkheid 'Receptie' belangrijk wordt gevonden. Daarnaast geven tussen de 40-50% van de respondenten aan dat een bibliotheek, internetcafé en

zalenverhuur belangrijk zijn bij een wijkcentrum. Het minst belangrijk wordt de keuzemogelijkheid 'Bar' gevonden.

De resultaten voor de vraag 'Welke voorzieningen mogen echt niet ontbreken?' zijn te zien in *Grafiek 10* 'Voorzieningen die niet mogen ontbreken in een wijkcentrum'.

Grafiek 10: Voorzieningen die niet mogen ontbreken in een wijkcentrum

Van de respondenten geeft 80% aan dat de sanitaire voorzieningen echt niet mogen ontbreken in een wijkcentrum. Een inlooppreekuur van de wijkagent wordt door meer dan 60% van de respondenten als onmisbaar aangemerkt. Ook een informatieloket van de gemeente, activiteitencentrum voor jongeren en een activiteitencentrum voor ouderen worden door meer dan 40% van de respondenten genoemd als onmisbaar. Flexibele werkruimtes, wijkteams en een internetcafé worden door minder dan 10% van de respondenten genoemd als onmisbaar.

De resultaten op de vraag 'Vindt u dat een wijkcentrum duurzaam moet zijn?' zijn weergegeven in *Grafiek 11* 'Duurzaamheid wijkcentrum'.

Grafiek 11: Duurzaamheid wijkcentrum

Bijna alle respondenten hebben aangegeven dat een wijkcentrum duurzaam moet zijn. Als opmerkingen bij veel van deze antwoorden is aangegeven dat het goede voorbeeld geven hier ideaal kan worden gedaan.

Interview

De medewerker van Wijkbureau Paddepoel geeft in het interview aan dat vooral zaalverhuur iets is waar belang bij is “De Plutozaal wordt veel gebruikt voor zaalverhuur en daar wordt veel gebruik van gemaakt, voor een wijkcentrum is dat een inkomstenbron en is dus noodzakelijk.”. De Plutozaal heeft dan wel het probleem dat de ruimte niet af te sluiten is in kleinere ruimtes en dus is een ruimte met die mogelijkheid wel van belang. Ook gaf de medewerker aan dat een café de bijeenkomsten succesvoller kan maken. Over duurzaamheid zei de medewerker het volgende: “Ik denk niet dat het extreem duurzaam hoeft te zijn, want er is toch geen nieuwbouw in de wijk vrij. Ik zou liever zien dat een bestaand pand kan worden her benut als wijkcentrum en dat we in het pand duurzame opties kunnen laten zien. Het is niet van belang dat een wijkcentrum voorop loopt, maar wel een beetje.”. Ook geeft de medewerker aan dat een balie volgens haar niet werkt, dit door ervaringen die zij heeft bij de verschillende ruimtes in de wijk. Voorbeelden zijn het pand van Wij en de ING in het winkelcentrum (te commercieel) en bij de Vensterschool (nooit iemand aanwezig die antwoord heeft op de vragen). Ook geeft de medewerker aan dat studieplekken een goede toevoeging zullen zijn voor een wijkcentrum, hierover zegt zij het volgende: “Er zijn bepaalde groepen studenten die behoefte hebben aan contactplekken waar koffie gedronken kan worden en kan worden gestudeerd.”. Daarmee bedoelt de medewerker voornamelijk de internationale studenten die hier sociale contacten kunnen opdoen maar ook bezig kunnen zijn met hun studie. Tot slot geeft de medewerker aan dat een buitenruimte iets is wat gemist wordt.

De bewoner geeft aan dat het hebben van studie-/ werkplekken iets is wat volgens haar thuishoort in een wijkcentrum en iets is waar zij gebruik van zou maken. De bewoner voegt daaraan toe: “Helemaal in deze tijd is dit iets wat ik, en ik denk ook veel anderen missen.”. Daarnaast geeft de bewoner aan dat een bibliotheek ook een voorziening is die belangrijk is en waar gebruik van gemaakt zal worden. Over duurzaamheid zegt de bewoner het volgende: “Tegenwoordig kun je daar niet meer omheen. Als wijkcentrum heb je daar denk ik wel een voorbeeldfunctie in.”.

De wijkagent geeft aan dat een vaste locatie wel tot de toekomstige mogelijkheden behoort. Het huidige bureau (Korreweg) waar de wijkagent nu werkzaam is zal gaan sluiten en de afstand tot Paddepoel zal hierdoor groter worden. De vraag naar een vaste locatie in dus bijvoorbeeld een wijkcentrum zal hierdoor groeien.

De medewerker van Grunneger Power geeft aan dat wanneer je weer een beetje naar buiten kan (I.v.m. Covid-19) het leuk is om te kunnen studeren/werken in een wijkcentrum. Hierbij is het van belang dat er altijd goed en snel internet aanwezig is met daarbij gratis of goedkope koffie/thee. In Selwerd bij het werkcentrum zit een restaurant, dit zou volgens de medewerker geweldig zijn als dat ook in Paddepoel kan. Hier kunnen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werken, wat nog weer een functie zou kunnen opleveren. Het belangrijkste is een sociale ontmoetingsplek voor elke doelgroep, die laagdrempelig is, zodat iedereen zich thuis kan voelen. Daarnaast zegt de medewerker over duurzaamheid dat het niet te schreeuwerig moet zijn. Hergebruiken van meubels vindt hij iets goeds en dat kan bijvoorbeeld met een samenwerking met de kringloopwinkel Mamamini. Daarnaast zijn lokale producten iets wat hij ziet zitten.

Samenvattend

Aangegeven wordt dat een spreekkamer voor de wijkagent, een receptie, een informatieloket van de gemeente en een sociale woonkamer als belangrijkste voorzieningen worden gezien. Daarnaast mogen de sanitaire voorzieningen niet ontbreken. Ook activiteitencentra voor zowel jong als oud mogen niet ontbreken. Op het gebied van duurzaamheid is het belangrijk dat een wijkcentrum een voorbeeldfunctie heeft.

4.4 KORTE SAMENVATTING RESULTATEN

Een belangrijk aspect bij het uiterlijk van een wijkcentrum is dat het uitnodigend moet zijn. Dit werd zowel als toelichting op de enquête vaak aangegeven maar ook in de afgenomen enquêtes kwam dit vaak naar voren.

Bij de activiteiten is te zien dat alle genoemde activiteiten wel terug worden gezien door de bewoners in een wijkcentrum. De één wat meer dan de ander, maar het belang van deze activiteiten is volgens de respondenten zeker groot.

Als er wordt gekeken naar voorzieningen is te zien dat er veel voorzieningen naar voren komen die belangrijk zijn. Op de vraag wat er echt niet mag ontbreken in een wijkcentrum komen de sanitaire voorzieningen en een spreekuur van de wijkagent naar voren. Ook een informatieloket voor de gemeente en een activiteitencentrum (voor zowel jongeren als ouderen) komen naar voren.

Verder geeft 95% van de respondenten aan dat duurzaamheid belangrijk is bij een wijkcentrum en daarbij is een voorbeeldfunctie het meest genoemd.

5. Conclusie, aanbevelingen en discussie

In dit hoofdstuk zullen zowel de conclusie, aanbevelingen als de discussie aan bod komen.

5.1 CONCLUSIE

In deze paragraaf zullen de conclusies van de drie deelvragen worden gegeven en de conclusie op de onderzoeksvraag.

5.1.1 Conclusie deelvraag 1

‘Welke uiterlijke kenmerken zijn van belang bij een toekomstig wijkcentrum?’

Uit het onderzoek is gebleken dat kleurrijk, ruimtelijk en uitnodigend de belangrijkste uiterlijke kenmerken voor een wijkcentrum zijn.

Uit de enquête is gebleken dat de meeste bewoners aangeven dat op de activiteiten na, het uiterlijk het op één na belangrijkste is waardoor men gebruik zal maken van een wijkcentrum. Het belangrijkste aspect daarin is dat het uitnodigend moet zijn. Ook moet het ruimtelijk opgezet en kleurrijk zijn, volgens de respondenten.

In de interviews bevestigen zowel de medewerkers van Wijkbureau Paddepoel en Grunneger Power en de bewoner dat een wijkcentrum uitnodigend moet zijn. Dit sluit goed aan bij de resultaten van de enquête. Ook geven alle drie de geïnterviewden aan dat het uiterlijk een belangrijke factor is.

5.1.2 Conclusie deelvraag 2

‘Welke activiteiten vinden er plaats binnen het (gewenste) wijkcentrum?’

Volgens het onderzoek zijn workshops, trainingen, cursussen en wijkinformatiebijeenkomsten de belangrijkste activiteiten die binnen een wijkcentrum plaats moeten vinden.

Uit de respons op de enquête is op te maken dat de meeste respondenten deel zouden nemen aan workshops, trainingen en cursussen in een wijkcentrum. Ook een wijkinformatiebijeenkomst zou voor veel bewoners een reden zijn om een wijkcentrum te bezoeken. Op de vraag of de bewoners het belangrijk vinden dat deze activiteiten worden gegeven in een wijkcentrum geeft 75% aan dit ‘belangrijk’ of ‘heel belangrijk’ te vinden. Dit geeft het belang aan. Ook wordt er aangegeven door de bewoners dat ‘dans’ en ‘sport’ niet per se in een wijkcentrum gegeven hoeven te worden. Daarnaast wordt in de opmerkingen door ongeveer 60% genoemd dat al de activiteiten die genoemd worden thuishoren in een wijkcentrum. Geconcludeerd kan worden dat het aantal activiteiten meer kan worden wanneer het wijkcentrum ruimer is opgezet en deze allemaal gewild zijn door bewoners.

De medewerker van Wijkbureau Paddepoel bevestigt de vraag naar workshops, het belang van een inloopspreekuur van een wijkagent en het hebben van een multifunctionele ruimte. Daarnaast geven alle geïnterviewden aan dat het van belang is om sociale ontmoetingen te stimuleren voor de mensen die daar behoefte aan hebben, dit komt alle aspecten van een wijkcentrum ten goede. Ook geven de geïnterviewden aan dat er voor iedere doelgroep iets te doen moet zijn waardoor iedereen zich welkom voelt.

5.1.3 Conclusie deelvraag 3

‘Over welke voorzieningen/faciliteiten moet een toekomstig wijkcentrum beschikken?’

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat sanitaire voorzieningen, een informatieloket van de gemeente, een kamer voor de wijkagent, een woonkamer voor sociale ontmoetingen en activiteitencentra voor zowel jongeren als ouderen de belangrijkste voorzieningen zijn in een wijkcentrum.

De respondenten hebben aangegeven dat de belangrijkste voorzieningen in een wijkcentrum een informatieloket van de gemeente, een kamer voor de wijkagent, een woonkamer voor sociale ontmoetingen en een receptie zijn. Als er wordt gekeken wat er echt niet mag ontbreken zijn dat de sanitaire voorzieningen en het inloopsprekuur voor de wijkagent. Daarnaast zijn de activiteitencentra voor zowel ouderen als jongeren en het informatieloket van de gemeente genoemd als voorzieningen die niet mogen ontbreken.

Geconcludeerd kan worden dat zowel de sociale voorzieningen zoals een activiteitencentrum, een informatieloket van de gemeente als een inloopsprekuur noodzakelijk zijn in een wijkcentrum. Daarnaast vanzelfsprekend sanitaire voorzieningen.

Ook kan uit de enquête geconcludeerd worden dat duurzaamheid noodzakelijk is binnen een wijkcentrum en dat een voorbeeldfunctie daarbij wordt gezien als belangrijkste reden.

De geïnterviewden geven aan dat studie-/werkplekken de voorkeur heeft als voorzieningen binnen een wijkcentrum. Ook de sociale ontmoetingsmogelijkheden hebben de voorkeur.

Over duurzaamheid zeggen de medewerkers van Wijkbureau Paddepoel en Grunneger Power dat het niet ‘over the top’ hoeft, maar het moet wel in kleinere vorm aanwezig zijn. De bewoner geeft ook aan dat het iets van deze tijd is. Het wordt dus wel belangrijk gevonden door de geïnterviewden.

5.1.4 Conclusie onderzoeksvraag

“Wat zijn de criteria en eigenschappen voor een wijkcentrum in de wijk Paddepoel, gebaseerd op de behoeften van de belanghebbenden in de wijk?”

De criteria en eigenschappen die vanuit de bewoners worden gesteld, zijn op meerdere aspecten te beantwoorden. Zo moet het gebouw er uitnodigend uitzien en moet deze ruimtelijk zijn opgezet en kleurrijk zijn. Daarnaast moeten er mogelijkheden zijn voor het geven van workshops, trainingen en cursussen. Hoe ruimer opgezet hoe meer activiteiten er binnen het wijkcentrum gegeven kunnen worden en hoe meer doelgroepen gebruik zullen maken van het wijkcentrum. De belangrijkste voorzieningen in een wijkcentrum zijn de sanitaire voorzieningen, maar daarnaast wordt er verwacht van een wijkcentrum dat er een activiteitencentrum is, dat er een informatieloket van de gemeente komt, dat er een inloopsprekuur met de wijkagent mogelijk is en dit alles wordt vergemakkelijkt door de aanwezigheid van een receptie. Ook studie-/werkplekken zijn een must. Daarnaast is duurzaamheid een belangrijke factor en wordt een wijkcentrum gezien als een voorbeeldfunctie als er wordt gekeken naar duurzaamheid.

5.2 AANBEVELINGEN

De aanbevelingen worden gedaan om verder te verdiepen in bepaalde onderwerpen. Ook worden andere onderzoeksmethoden aanbevolen. Daarnaast zullen er aanbevelingen worden gedaan over aspecten die zijn opgevallen tijdens het onderzoek maar die niet rechtstreeks invloed hebben op de onderzoeksvraag.

Nieuwe onderwerpen

Er zijn meerdere onderwerpen in het onderzoek naar voren gekomen, die verder zouden kunnen worden onderzocht;

- Het financiële aspect van een wijkcentrum.
- Het uitnodigend maken van een wijkcentrum.
- Het toepassen van kleuren in een wijkcentrum.

Het financiële aspect is voor Wijkbureau Paddepoel een ander probleem waar tegenaan gelopen wordt. In het onderzoek is naar voren gekomen dat zalenverhuur een bron van inkomsten kan zijn en dat er voornamelijk vrijwilligers aan het werk zijn. Daarom is het van belang om een financieel plaatje te hebben bij een wijkcentrum en hiervoor is vervolgonderzoek nodig.

Uit het onderzoek komt naar voren dat één van de belangrijkste uiterlijke factoren het uitnodigend zijn is van een wijkcentrum. Maar het is niet duidelijk wanneer iets uitnodigend is. Hier kan onderzoek naar gedaan worden, dit kan aan de hand van al gedane onderzoeken maar ook door meer gericht bewoners in de wijk te vragen en dus aan de hand van een nieuw onderzoek.

Ook is uit het onderzoek gebleken dat een kleurrijk wijkcentrum tot de wensen behoort van de belanghebbenden. Maar welke kleuren belangrijk zijn voor een wijkcentrum of een uitnodigende sfeer creëren, is niet duidelijk. Er zijn voldoende onderzoeken gedaan naar welke kleur welk beeld geeft of welke emotie oproept, maar welke kleuren zouden ideaal zijn voor een wijkcentrum. Ook daar kan onderzoek naar gedaan worden.

Nieuwe onderzoeksmethode

Een andere onderzoeksmethode is het benchmarken van andere organisaties. Een benchmark is een vergelijkend onderzoek waarbij de prestaties van organisaties, producten, diensten of programma's op identieke wijze worden onderzocht en met elkaar worden vergeleken (Claudiadegraauw, 2020).

Dit kan zowel op het gebied van Wijkbureau Paddepoel, waarbij een vergelijking kan worden gemaakt met andere buurtinitiatieven, als op het gebied van een wijkcentrum. Bij een wijkcentrum kunnen succesvolle en onsuccesvolle wijkcentra worden vergeleken en kunnen hier conclusies uit getrokken worden.

Wat is er opgevallen?

Er is opgevallen dat er veel ontmoetingsplekken zijn en dat er veel wijkinitiatieven zijn, maar dat de communicatie tussen deze verschillende initiatieven/organisaties niet of nauwelijks bestaat. Het wordt aanbevolen om een soort vereniging op te richten van

initiatieven met dezelfde belangen binnen de wijk. Hierdoor kan er gezamenlijk naar doelen worden gestreefd en kunnen projecten makkelijker van de grond komen. Ook een wijkcentrum kan als zo'n project worden gezien.

Advies voor volgend onderzoek

Voor een volgend onderzoek is het advies om persoonlijk langs te gaan in de ontmoetingscentra in de wijk, experts uit het werkveld in persoon te ontmoeten en ook het langsgaan bij wijkcentra in andere wijken wordt geadviseerd. Ook wordt geadviseerd om mensen persoonlijk te gaan aanspreken om de enquête in te gaan vullen om zo een hogere respons te krijgen. Helaas was dit in de huidige Covid-19 tijden niet mogelijk/gewenst.

5.3 DISCUSSIE

In de discussie worden ten eerste de onverwachte omstandigheden besproken. Ook wordt er kritisch gekeken naar de betrouwbaarheid en validiteit van dit onderzoek.

Onverwachte omstandigheden

De grootste onverwachte omstandigheid zijn de ontwikkelingen van het Covid-19 virus. Testen bij klachten, zo veel mogelijk thuisblijven, het aantal contacten zo laag mogelijk houden en zoveel mogelijk thuiswerken. Dat gaf het RIVM aan. Dit zijn allemaal stoorzenders geweest in het onderzoeksproces. Veel organisaties hebben de deuren moeten sluiten en waren hierdoor moeilijk of niet bereikbaar. Vanaf 15 december werd er in heel Nederland een 'harde lockdown' ingesteld en daar is vanaf 23 januari een avondklok bijgekomen (Rijksoverheid, 2020). Het werd hierdoor moeilijk contact te krijgen met de experts en aandacht te krijgen voor de enquête.

Een andere onverwachte omstandigheid is het drukken van de flyer, dat niet zonder slag of stoot is gegaan. Zo is de levertijd behoorlijk opgelopen, omdat normaliter de flyers op school gedrukt zouden worden, maar i.v.m. het Covid-19 virus moest dit uitbesteed worden. Hierdoor is de levertijd uitgesteld en klopte de datum op de flyers niet meer (voor het meedoen voor de te winnen borrelpakketten). Hierdoor moesten alle 1500 flyers met de hand worden aangepast en dit heeft extra tijd gekost. Ook het rondbrengen van de gewonnen borrelpakketten heeft langer op zich moeten laten wachten vanwege het moeten laten testen op het Covid-19 virus van de onderzoeker.

Betrouwbaarheid, bruikbaarheid en validiteit

Er is veel gedaan om dit onderzoek zo betrouwbaar, bruikbaar en valide mogelijk te maken. Enkele voorbeelden hiervan zijn: het gebruiken van vooraf semigestructureerde interview schema's, prijzen te verloten bij de enquête & interview met bewoner, maar ook door niet alleen de enquête te gebruiken maar ook de expertise van enkele mensen uit het werkveld te vragen naar de kijk op de gestelde vragen.

Het onderzoek is volgens de onderzoeker voldoende valide en betrouwbaar maar heeft ook kritische punten. Ten eerste had het aantal respondenten hoger kunnen zijn als een persoonlijke benadering mogelijk was, maar dit was niet mogelijk in verband met het Covid-19 virus. Ook zouden binnen het werkveld meerdere mensen geïnterviewd kunnen

worden of hadden er bezoeken gebracht kunnen worden aan de bestaande ontmoetingslocaties of vergelijkbare wijkcentra in andere wijken. Ook dit was niet mogelijk vanwege het Covid-19 virus.

Om valide te zijn geeft de steekproefcalculator aan dat er bij een populatie van 1500 (aantal uitgedeelde flyers) 306 enquêtes moeten worden ingevuld. In dit onderzoek zijn er 66 ingevuld en dit is dus aan de lage kant, dit kan meer zijn. Toch is het onderzoek valide, mede door de onderzoeks-moeheid die er in Paddepoel heerst en de Covid-19 omstandigheden.

Bibliografie

- Aalvanger, D. B. (2013). *Sociale cohesie in Nederwetten : samen werken aan de toekomst van het dorp*. Wageningen: Wetenschapswinkel, Wageningen UR.
- Allecijfers. (2020, November 30). *De grootste buurten*. Opgehaald van Allecijfers: <https://allecijfers.nl/ranglijst/de-grootste-buurten-in-inwoners-in-groningen/>
- Allecijfers. (2021, Januari 15). *Paddepoel*. Opgehaald van Allecijfers: <https://allecijfers.nl/buurt/paddepoel-noord-groningen/#:~:text=Het%20aantal%20inwoners%20in%20buurt,januari%20in%20het%20bevolkingsregister%20vastgelegd.>
- Archislecht. (2020, November 15). *kenmerken-bouwstijl*. Opgehaald van archislecht: <https://archislecht-steengoed.weebly.com/kenmerken-bouwstijl.html>
- Baarda, B. (2014). *Dit is onderzoek*. Groningen: Noordhof.
- Buurtwijs. (2017, Mei 4). *buurthuizen zijn het ecosysteem van een sociale buurt*. Opgehaald van Buurtwijs: <https://www.buurtwijs.nl/content/buurthuizen-zijn-het-ecosysteem-van-een-sociale-buurt>
- Checkmarket. (2020, November 30). *Steekproefcalculator*. Opgehaald van Checkmarket: <https://nl.checkmarket.com/steekproefcalculator/>
- Claudiadegraauw. (2020, Januari 22). *Een benchmark wat het en waarom het zinvol*. Opgehaald van Claudiadegraauw: <https://www.claudiadegraauw.nl/een-benchmark-wat-het-en-waarom-het-zinvol/>
- Dignis. (2020, December 19). *Ontmoetingscentrum Paddepoel Bernlef*. Opgehaald van Dignis: <https://www.dignis.nl/locaties/bernlef/ontmoetingscentrum-paddepoel-bernlef/>
- Frankwatching. (2020, Oktober 17). *co-creatie*. Opgehaald van Frankwatching: <https://www.frankwatching.com/archive/2016/05/09/ook-het-ikea-effect-zo-start-je-vandaag-nog-met-co-creatie/>
- Gaasbeek, C. (2009). *Meerwaarde multifunctioneel maatschappelijk vastgoed door de ogen van gebruikers*. Amsterdam: Amsterdam School of Real Estate.
- Groningenlife. (2020, November 26). *Welke buurt*. Opgehaald van Groningenlife: <https://www.groningenlife.nl/wonen-in-groningen/welke-buurt>
- Isabewoners. (2020, Oktober 29). *Milieuwetgeving*. Opgehaald van Isabewoners: <https://www.isabewoners.nl/zelfbeheer/kennis/milieuwetgeving/>
- Isabewoners. (2020, Oktober 6). *Wmo*. Opgehaald van Isabewoners: <https://www.isabewoners.nl/zelfbeheer/kennis/wmo/>
- K. Dwarshuis, L. E. (2012). *SROI analyse over wijkcentrum de Bestevaer*. Zwolle: Travers Welzijn Zwolle.

- K.Schuyt. (2006). *Steunberen van de samenleving*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Kulturhusborne. (2020, Oktober 27). *Kulturhusborne*. Opgehaald van Kulturhusborne: <https://www.kulturhusborne.nl/>
- Leansixsigmatools. (2020, 27 Oktober). *Wat is een stakeholder?* Opgehaald van Leansixsigmatools: https://leansixsigmatools.nl/wat-is-een-stakeholder?cli_action=1604069777.078
- MakingCity. (2020, December 21). *The project*. Opgehaald van MakingCity: <http://makingcity.eu/the-project/>
- Meijer, V. B. (2010). Cocreatie in de publieke sector. In B. & Meijer, *Een verkennend onderzoek naar nieuwe, digitale verbindingen tussen overheid en burger*. (p. 20). Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.
- Ontmoetingscentrum Paddepoel Bernlef. (2020). Opgehaald van Dignis: <https://www.dignis.nl/locaties/bernlef/ontmoetingscentrum-paddepoel-bernlef/>
- Paddepoel, W. (2020, Januari 10). *Wijkbureau Paddepoel*. Opgehaald van Wijkbureau Paddepoel: <https://www.wijkbureaupaddepoel.nl/>
- Rijksoverheid. (2020, Januari 25). *Coronavirus covid 19*. Opgehaald van Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/avondklok>
- Scholte, A. (2006). *Ontmoetingsplekken*. Groningen: University of Groningen.
- Sikkom. (2021, Januari 27). *Paddepoel wordt manhattan van stad twee nieuwe woontorens incomming (foto)*. Opgehaald van Sikkom: <https://www.sikkom.nl/paddepoel-wordt-manchattan-van-stad-twee-nieuwe-woontorens-incoming/>
- Sonde2000. (2020, Oktober 3). *Sonde 2000*. Opgehaald van Sonde 2000: <https://www.sonde2000.nl/>
- Strik, W. (2004). *Van buurthuis naar wijkcentrum*. Lelystad: Gemeente Lelystad.
- Verdoes, B. (1965). *Het dorps- of wijkcentrum in de lokale samenleving*. 's-Gravenhage: Staatsuitgeverij.
- Verhoeven, N. (2014). *Wat is onderzoek?* Den Haag: Boom Lemmer Uitgevers.
- Weenink. (2009). *Samen leven in het dorp : 'sociale cohesie: voor wat het waard is*. Wageningen: Wetenschapswinkel Wageningen UR.
- Wijkcentrumhetdok. (2020, Oktober 28). *Wijkcentrumhetdok*. Opgehaald van Wijkcentrumhetdok: <https://www.wijkcentrumhetdok.nl/>

Bijlage 1: Enquêteflyer

Paddepoel

**ENQUÊTE
PADDEPOEL**

**Vul de enquête in en maak kans op 1 van de 3
borrelpakketten ter waarde van €25,- !
(<https://tinyurl.com/Paddepoel>)**

 **Hanzehogeschool
Groningen**
University of Applied Sciences
Kenniscentrum Noorder Buinze

 **Making
City**

Bijlage 2: Enquêtevragen

31. Bezoekt iemand uit uw huishouden wel eens een wijkcentrum / wijkontmoetingsplek / buurthuis?

- Ja → *Waarom?*
- Nee → *Waarom?*

32. In welke mate vindt u het uiterlijk van een (toekomstig) wijkcentrum belangrijk?

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Kunt u uw bovenstaande keuze toelichten?

33. In welke mate vindt u onderstaande kenmerken belangrijk voor een wijkcentrum?

Wijk gerelateerde kenmerken

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Modern gebouw

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Kleurrijk

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Ruimtelijk

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Opvallend

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

34. Hieronder zijn een aantal afbeeldingen weergegeven van wijkcentra. Kunt u deze vier wijkcentra rangschikken op basis van uiterlijk?

Foto 1:

Foto 2:

Foto 3:

Foto 4:

35. Kunt u uw motivatie voor de gekozen rangschikking beschrijven?

36. Welke kenmerken zijn bepalend waardoor u een wijkcentrum zou bezoeken?

37. Hieronder staat een voorbeeld van activiteiten in een wijkcentrum. Aan welke activiteiten zou u deel willen nemen?

- Dansactiviteiten
- Sportactiviteiten
- Sociale bijeenkomsten
- Vragenuur wijkagent
- Wijkinformatiebijeenkomsten
- Workshops
- Trainingen/Cursussen
- Vragenuurtje (hulp bij financiën/ problemen thuis etc.)
- Anders, namelijk ...

38. Vind u het belangrijk dat een wijkcentrum genoemde activiteiten aanbiedt?

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

39. Welke van de genoemde activiteiten horen volgens u NIET in een wijkcentrum?

- Dansactiviteiten
- Sportactiviteiten
- Sociale bijeenkomsten
- Vragenuur wijkagent
- Wijkinformatiebijeenkomsten
- Workshops
- Trainingen/Cursussen
- Vragenuurtje (hulp bij financiën/ problemen thuis etc.)

- Anders, namelijk ...

40. Welke voorzieningen zijn belangrijk volgens u voor een wijkcentrum?

Informatieloket Gemeente

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Kamer wijkagent

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Woonkamer (ontmoetingsruimte)

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Receptie

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Restaurant

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Bar

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Bibliotheek

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Internetcafé

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Zalenverhuur

- Heel belangrijk
- Belangrijk

- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Activiteitencentrum (jongeren)

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Activiteitencentrum (ouderen)

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Wijkteams (vaste ruimte)

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Wijkteams (ontmoetingslocaties)

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Flexibele werkruimtes

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Sanitaire voorzieningen

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Keuken

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Openbare ruimte

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal

- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Studieplekken

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk

Werkplekken

- Heel belangrijk
- Belangrijk
- Neutraal
- Niet belangrijk
- Totaal niet belangrijk
- Anders, namelijk...

41. Welke voorzieningen mogen echt niet ontbreken?

- Informatieloket Gemeente
- Inloopspreekuur wijkagent
- Woonkamer (ontmoetingsruimte)
- Receptie
- Restaurant
- Bar
- Bibliotheek
- Internetcafé
- Zalenverhuur
- Activiteitencentrum (jongeren)
- Activiteitencentrum (ouderen)
- Wijkteams (vaste ruimte)
- Wijkteams (ontmoetingslocaties)
- Flexibele werkruimtes
- Sanitaire voorzieningen
- Keuken
- Openbare ruimte
- Studieplekken
- Werkplekken
- Anders, namelijk ...

42. Welke voorzieningen zouden een leuke bijkomstigheid zijn maar zijn niet noodzakelijk?

- Informatieloket Gemeente
- Inloopspreekuur wijkagent
- Woonkamer (ontmoetingsruimte)
- Receptie
- Restaurant
- Bar
- Bibliotheek
- Internetcafé
- Zalenverhuur
- Activiteitencentrum (jongeren)
- Activiteitencentrum (ouderen)
- Wijkteams (vaste ruimte)
- Wijkteams (ontmoetingslocaties)
- Flexibele werkruimtes
- Sanitaire voorzieningen

- Keuken
- Openbare ruimte
- Studieplekken
- Werkplekken
- Anders namelijk

43. Vindt u dat een wijkcentrum duurzaam zou moeten zijn?

- Ja, want
- Nee, want ...

44. Waar moet een wijkcentrum op het gebied van duurzaamheid echt aan voldoen?

45. Wat is de maximale reistijd die u wilt afleggen om naar een wijkcentrum toe te gaan?

- ... minuten

Op- of aanmerkingen

Heeft u nog opmerkingen of aanbevelingen met oog op de bouw en ontwikkeling van een toekomstig wijkcentrum?

Bijlage 3: Interviewschema's en tekst

Interviewschema 1:

Doel van het onderzoek:

Een duidelijk beeld krijgen wat de criteria en eigenschappen zijn die gesteld worden aan een wijkcentrum.

Doel van het interview:

De criteria en eigenschappen die gewenst worden vanuit Wijkbureau Paddepoel duidelijk te krijgen en daarnaast de expertise van de medewerker gebruiken als toelichting op de uitkomsten.

Interview met: Medewerker Wijkbureau Paddepoel

Soort vragen: Open en gesloten vragen

Onderwerpen: Uiterlijk Wijkcentrum, Activiteiten in Wijkcentrum, Voorzieningen wijkcentrum, Duurzaamheid Wijkcentrum

1: Vind u het uiterlijk van een wijkcentrum belangrijk vanuit het perspectief van het wijkbureau?

Waarom? uitnodigend

En bewoners? Ook

Ingang bernlef

2: Welke activiteiten vindt u dat in een wijkcentrum thuishoren?

Waarom? Idealiter mensen samen keuken.

En bewoners?

3: Welke voorzieningen vindt u dat thuishoren in een wijkcentrum?

Waarom?

En bewoners?

4: Vindt u duurzaamheid belangrijk bij een wijkcentrum?

Waarom?

En bewoners

Tekst interview medewerker Wijkbureau Paddepoel (A)

Dannick: Intro wat ik doe etc. enquête uitgezet.

A: Oke enquête voor iedereen

Dannick: Doel lijstje , view vanuit els en vanuit wijkbureau als expert. Alle 4 de onderwerpen.

A: heb je ook gekeken naar de financiering.

Dannick: Kan als vervolg. Eerst kijken naar de criteria en eigenschappen.

A: Top. Ander groepje doet iets, contact mee opnemen

Dannick: Ja gehoord doe ik. Eerste onderwerp, uiterlijk. Wat vind u belangrijk aan het uiterlijk van een wijkcentrum. En of u het belangrijk vind.

A: Ja belangrijk, Moet er uitnodigend uitzien. Niet commercieel, maar alleen maar jaren 70 stoelen enzo dat werkt niet. Moet verwelkomend zijn.

Dannick: Heb een voorbeeldje in de vragen staan met 4 mogelijkheden. Wat past er het best bij.

A: Buitenkant, beetje een cafe achtig. Vanuit buiten kunt zien dat er verschillende activiteiten zijn. Dus niet 1 club heel dominant maar meer wijklokaal. Uitnodigende sfeer.

Dannick: Herhaling van wat els zei. En wat denkt u dat de bewoners vinden

A: Zullen ongeveer hetzelfde zeggen. Voorbeeldje is bernlef, nadeel daar is (loopt niet goed) dat je geen goede ingang hebt want die loopt door het bernlef verzorgingscnertrum heen. Zo voelen buurtbewoners zich wat ik heb gehoord.

Dannick: Door naar activiteiten?

A: Er zijn klassieke zaaltjes zoals klaverjassen etc. al. Maar wat els zou willen zijn idealiter bijvoorbeeld het samen koken. Kookworkshop oid. Voor alle doelgroepen. Het belangrijkste een multifunctionele ruimte. Workshops. Sieraden maken oid. Dat dat allemaal kan. Naast het koffie drinken. Workshopruimte.

Dannick: Voorbeelden van activiteiten. Wat denk je dat bewoners vinde

A: 2 typen bewoners, mensen die sociale dingen zoeken heb je sowieso. En als tweede heb je mensen die wel wat in de wijk willen doen. Bijvoorbeeld iets weggeef iets of ruiliets of voor goede doelen. Actie vanuit bewoners. Luisteren naar ideeën.

Dannick: Wijkagent.

A: Ja ook zeker belangrijk, goed voor de wijk. Bang voor hangjongeren. Maar juist een tuintje wel belangrijk.

Dannick: Verhuurmogelijkheden

A: ja handig ivm financieren want kan worden verhuurd voor bijvoorbeeld feesten en partijen maar ook lessen. Goedkoop bijvoorbeeld. Kunstexposities. Dingen voor jongeren (zelfverdediging).

Is niet veel voor jongeren.

Dannick: Benieuwd hoe dat uit de enquête komt. Binnen een wijkcentrum wat nodig een keuken? Maar bijv een restaurant en cafe oid.

A: Bijvoorbeeld overdag buurtcentrum en dan savonds voor zelfcatering, is bijv al in trek hier in de buurt. Bijvoorbeeld voor etentjes feesten verjaardagen.

Multifunctionele ruimtes.

Dannick: staat bij de mogelijkheden, en bijv flexwerkplekken.

A: dat kan zeker werken. Gewerkt in plutozaal maar daar miste je dat je je niet kon afsluiten was 1 grote ruimte. Horeca en zalenverhuur, kan financiering zijn.

Een bewonersavond met een cafe achteraf is stuk succesvoller. Dus een cafe is wel succesvol

Dannick: Duurzaamheid

A: Ik denk hoeft niet extreem want is toch geen nieuwbouw. Zou het leuk vinden als er een bestaand pand kan worden her benut als wijkgebouw en dan in het pand duurzame opties laat zien

Niet belangrijk dat een wijkbureau persé vooroplopend is. Maar wel een beetje.

Beetje groene uitstraling met groen voor de deur.

Dannick: oke. En een balie waar meestal iemand zit, die veel weet.

A: Uit ervaring is dat geen goed iets , het werkt niet want de vragen had hij nooit antwoord op en helft van de tijd is er niemand. Dus moet wel echt kennis hebben en dat is vaak het probleem. Zoals bij wijk en sns. Veelste commercieel. Werkt ook weer niet. Over algemeen liever goeie routing.

Dannick: vragen voor gemeente bijv.

A: ja want dat zie je vaak dat mensen met vragen daar komen vanwege de uitstraling. Dus een goede informatie plek of iig doorverwijsplek is handig.

Dannick: En studieplekken?

A: Ja ook heel handig. Bijvoorbeeld groepen studenten behoefte aan contactplekken en contact. Dus koffie en internet.

Dannick: Wat gemist.

A: Financiële plaatje. Als de ruimte er is buitenruimte. Bijv appelbomen wormenhotel

Interviewschema 2:

Doel van het onderzoek:

Een duidelijk beeld krijgen wat de criteria en eigenschappen zijn die gesteld worden aan een wijkcentrum.

Doel van het interview:

Kijken welke criteria en eigenschappen er vanuit de wijkagent gesteld worden aan een wijkcentrum en wat er al gebeurt op het gebied van spreekuren in de wijk.

Daarnaast duidelijk krijgen wat hieraan verbeterd kan worden.

Interview met: Wijkagent Paddepoel

Soort vragen: Open en gesloten vragen

Onderwerpen: Uiterlijk Wijkcentrum, Activiteiten in Wijkcentrum, Voorzieningen wijkcentrum, Duurzaamheid Wijkcentrum

(Voornamelijk praten over inloopspreekuur van een wijkagent)

Beginvraag: Vindt u het belangrijk dat er een vaste locatie is waar bewoners terecht kunnen bij u als wijkagent?

Tekst interview wijkagent (A)

Dannick: (Inleiding)

Vindt u het belangrijk dat er een vaste locatie is waar bewoners terecht kunnen bij u als wijkagent?

A: Ja, ik vindt het belangrijk dat er een vaste locatie is voor een wijkagent. Laagdrempelig in een openbaar gebouw, en ik wil ook makkelijk aanspreekbaar zijn. En wij hebben dit al in Paddepoel, zitten in de vensterschool. Is openbare ontmoetingscentrum. Met veel doorloop. En kan makkelijk aangesproken worden.

Dannick: Op dit moment wordt vanuit het wijkbureau gezien dat er geen samenhang is op het gebied van ontmoetingslocaties. Wat vindt u dat noodzakelijk is in een wijkcentrum? Voorbeeld wijkcentrum Lewenborg.

A: Hier is heel veel maar inderdaad niet samen. Je hebt bijvoorbeeld de plutozaal, maar bij de vensterschool waar ik zit is al veel. Voornamelijk vindt ik belangrijk overheidsinstanties en jeugdwerkers aanwezig zijn in dergelijke gebouwen.

Dannick: Vensterschool zegt u dat veel van deze instanties daar al zitten en al veel voorzieningen zijn die jij hebt genoemd die in een wijkcentrum kunnen. Waarom denkt u dat bijvoorbeeld de vensterschool niet compleet is of waarom mensen daar niet naar binnen zouden gaan?

A: Ik persoonlijk denk dat dat al redelijk compleet is, maar er zijn bijvoorbeeld geen winkels. Dus mensen komen daar speciaal voor iets maar is niet snel vrije inloop. Goed ding is bijvoorbeeld de bibliotheek. Daar lopen mensen sneller naar binnen en komen dan ook sneller met mij in gesprek of vragen wat.

Dannick: Bij een wijkcentrum zijn er ook veel ontmoetingsplekken, denk aan sociale ontmoetingsplekken. Bijvoorbeeld Bernlef. Wat zit er aan ontmoetingsplekken bij de vensterschool?

A: Ja dat is er wel maar dan voor georganiseerde activiteiten, denk aan darten of joules.

Dannick: Oke, dus er is wel een redelijk inloop in de vensterschool.

Annemarie: Ja, dat wel maar wat ik zeg er komen dus mensen wel echt met een reden. Ik loop bijvoorbeeld ook wel eens surveillance in het winkelcentrum en dan spreken mensen mij eerder aan met vragen die normaal niet gesteld zouden worden. Dus dan is de locatie toch wel weer belangrijker.

Dannick: Dus ze moeten u echt tegenkomen.

A: Ja want hier is het voornamelijk gepland. En soms mensen die naar de bibliotheek gaan, maar verder niet.

Dannick: Oke, dus als ik het goed begrijp vindt u het gewoon heel belangrijk dat zo'n inloopspreekuur er blijft en het liefst nog op een betere locatie met meer inloop.

A: Wij en SNS zijn ook in gesprek met mij over een mogelijk spreekuur, omdat de locatie daar meer toegankelijk is. Ik heb nu 1 spreekuur in de week en dat is wel weinig maar ik zit er een uur en zit bijna nooit vol. Maar toch hoor ik ook geluiden dat er bijvoorbeeld overdag mensen mij willen spreken i.p.v. s'avonds. Ook kijken we naar online.

Dannick: Dus als ik het goed begrijp is het zo dat de vensterschool een redelijk compleet beeld is van hoe een wijkcentrum eruit kan zien maar is de vrije inloop wat matig omdat er voornamelijk mensen komen die een afspraak hebben.

A: Ja dat klopt. Dat is er wel maar als je bijvoorbeeld bij een winkelcentrum gaat zitten is dat er meer maar dan mis je bijvoorbeeld het hebben van een kamertje waar je je terug kan trekken voor mensen die in privacy willen praten, dat heb je bij de vensterschool wel. Dan kun je natuurlijk op bureau komen maar die stap is groter. Een ander voordeel van de vensterschool is dat je andere partijen makkelijk dichtbij hebt, dus als het niet een vraag voor mij is maar voor iemand van het WIJ-team dan kan ik deze gelijk doorschakelen naar iemand die wel kan helpen.

Dannick & A: NAPRATEN over wijkbureau.

A: Over een tijd gaat ook bureau korreweg sluiten en dan moeten wij ook naar Vinkhuizen verplaatsen. Maar aangezien ik wijkagent ben en niet dagelijks aldoor zulke stukken ga fietsen met mijn laptopje. Ga ik dan wel opzoek naar een vaste locatie waar ik dan bijvoorbeeld kan gaan zitten in de wijk. Voor nu zou dat dan bij de vensterschool zijn maar dit kan ook in een wijkcentrum gaan zijn.

Interviewschema 3:

Doel van het onderzoek:

Een duidelijk beeld krijgen wat de criteria en eigenschappen zijn die gesteld worden aan een wijkcentrum.

Doel van het interview:

De criteria en eigenschappen die gewenst worden vanuit een bewoner voor een toekomstig wijkcentrum. Als aanvulling op de enquête.

Interview met: Bewoner Paddepoel

Soort vragen: Open en gesloten vragen

Onderwerpen: Uiterlijk Wijkcentrum, Activiteiten in Wijkcentrum, Voorzieningen wijkcentrum, Duurzaamheid Wijkcentrum

1: Vind u het uiterlijk van een wijkcentrum belangrijk?

2: Welke activiteiten vindt u dat in een wijkcentrum thuishoren?

3: Welke voorzieningen vindt u dat thuishoren in een wijkcentrum?

4: Vindt u duurzaamheid belangrijk bij een wijkcentrum?

Tekst interview bewoner Paddepoel (A)

Telefonisch interview: Bewoner Paddepoel

Dannick: Hallo (A),

(Introductie, waarom etc.)

Ik stel u wat vragen ter verduidelijking van de antwoorden die u hebt gegeven op de enquête.

Wat is uw mening over het uiterlijk van een wijkcentrum?

A: Een moderne uitstraling vind ik belangrijk en het moet er uitnodigend en gezellig uitzien.

Dannick: Wat vindt u belangrijk bij de activiteiten die in een wijkcentrum aanwezig kunnen zijn?

A: Ik vindt het belangrijk dat je met vragen terecht kan in een wijkcentrum, bijvoorbeeld vragen over gemeentelijke dingen, financiën, zaken die in de wijk spelen of bijvoorbeeld vragen voor de wijkagent.

Dannick: En daarnaast ook bijvoorbeeld activiteiten voor sociale-ontmoetingen?

A: Nee, daar heb ik zelf geen behoefte aan. Maar ik kan mij voorstellen dat eenzame mensen dat wel hebben.

Dannick: Wat is uw mening over voorzieningen die thuishoren in een wijkcentrum?

A: Ik vind studie- /werkplekken heel belangrijk. Vooral in deze tijd merk ik dat.

Dannick: Oke, en verder nog voorzieningen waar u gebruik van zou maken?

A: Een bibliotheek, dat kan mooi gecombineerd worden.

Dannick: Tot slot, wat vindt u van duurzaamheid m.b.t. een toekomstig wijkcentrum?

A: Tegenwoordig kun je daar niet meer omheen. Als wijkcentrum heb je daar denk ik wel een voorbeeldfunctie in.

Dannick: Bedankt voor uw tijd.

Interviewschema 4:

Doel van het onderzoek:

Een duidelijk beeld krijgen wat de criteria en eigenschappen zijn die gesteld worden aan een wijkcentrum.

Doel van het interview:

De criteria en eigenschappen die gewenst worden vanuit Grunneger Power voor een toekomstig wijkcentrum.

Interview met: Medewerker Grunneger Power

Soort vragen: Open en gesloten vragen

Onderwerpen: Uiterlijk Wijkcentrum, Activiteiten in Wijkcentrum, Voorzieningen wijkcentrum, Duurzaamheid Wijkcentrum

1: Wat zou **u** belangrijk vinden aan het **uiterlijk van een wijkcentrum**? Denk aan modern/ kleurrijk etc.

2: Welke activiteiten vindt u dat in een wijkcentrum **thuishoren**? Denk aan workshops, bijeenkomsten etc.

3: Welke voorzieningen vindt u dat **thuishoren in een wijkcentrum**? Denk aan bepaalde ruimtes, bepaalde teams/organisaties.

4: Wat vind **u belangrijk** aan duurzaamheid **bij een wijkcentrum**?

5: Zouden jullie als Grunneger Power ook gebruik maken van plekken in een Wijkcentrum in Paddepoel.

Tekst interview medewerker Grunneger Power (A)

Dannick: Intro en klein beetje nabespreken voorganger.

Wat is volgens jou belangrijk bij het uiterlijk van een wijkcentrum?

A: Het moet er gezellig uitzien, er moeten mensen zitten. Vooral laagdrempelig en uitnodigend. Wat wij wel hebben gemerkt als wij in Selwerd zijn bijvoorbeeld. Bij het wijkcentrum daar werken wij samen met de gemeente, dat is gewoon echt een plek waar je even naar toe kan, even rustig kan zitten met de burens bijkletsen, een gratis kopje koffie kan pakken. Een plek waar je naar toe kan komen als bewoner, ook als je geen doel hebt.

Dannick: Dan doel jij voornamelijk op de sociale kant neem ik aan. Dat je als bewoner van de wijk daar makkelijk kan binnen stappen.

A: Ja, een sociale sfeer inderdaad, en niet al te strak gelikt, lekker iets wat bij de wijk past. In Paddepoel is dat gewoon een beetje een lokaal gezellig huiskamer gevoel.

Dannick: Oke, duidelijk! En de activiteiten die in een wijkcentrum kunnen worden gegeven waar denk jij dan aan? Zoals je zelf al zei bij de interviews van mijn collega's, de bijeenkomsten die bijvoorbeeld jullie organiseren.

A: Ik denk als je kijkt naar Paddepoel er zitten jongeren in de flats en enkele studentenhuizen, maar ook veel mensen die al lang in de wijk wonen. Daarvoor moeten beide activiteiten voor worden georganiseerd, hier een combinatie van. Niet alleen richten op de ouderen, want dan krijg je heel snel van: Oh daar zitten alleen maar de oudere mensen koffie te drinken. Dan denken jongeren al gauw, daar wil ik niet bij horen. Dus meer een goede afwisseling in de programma's daar gefocust op wat je met de wijk kan doen. Dat zou wel een leuk punt zijn.

Dannick: En als we kijken naar voorzieningen, wat vind jij echt dat thuis hoort in een wijkcentrum?

A: Ja kijk het is natuurlijk ook zo dat wanneer we weer een beetje naar buiten kunnen dat het ook leuk is om daar met je laptop te kunnen zitten studeren, dus altijd goed en snel internet. Eventueel gratis of goedkope koffie/thee. In Selwerd is er zelfs een restaurant, dat zou fantastisch zijn. Waarbij mensen tot een afstand van de arbeidsmarkt daar kunnen werken. Heb je nog een functie eraan, dat mensen daar overdag tot in de avond kunnen zitten. En dat het echt een soort ontmoetingsplek wordt voor elke doelgroep. En lekker laagdrempelig dat iedereen zich snel thuis kan voelen.

Dannick: En het puntje duurzaamheid, natuurlijk een belangrijke voor jullie. Wat vindt jij dat er bij een wijkcentrum met duurzaamheid moet worden gedaan?

A: Ja als je een wijkcentrum nieuw kan bouwen kan dat natuurlijk helemaal zo neutraal, geen gas etc. Maar je kan ook iets hergebruiken van wat er nu al is. Ik vind het zelf altijd heel erg storend als mensen helemaal te koop gaan lopen met alles is super duurzaam organisch en weet ik veel wat. Dat is prima maar niet al te schreeuwerig. Bijvoorbeeld met de MamaMini samenwerken en dat ook aangeven. Kunst in het pand door minerva studenten. Lokaal eten. Veel lokale dingen benadrukken. Hoeft niet te schreeuwerig.

Zelf wordt ik er wel vrolijk van als een bank waar ik op zit hergebruikt is en dat je merkt dat dat ook prima kan in plaats van alles nieuw te kopen.

Dannick: Laatste vraag, als er plekken vrij zouden zijn. Zouden jullie er gebruik van maken?

A: Ja absoluut, wij zitten al 1 dag in de week in Selwerd in dat wijkcentrum. Volgens mij gaat in de Wijert en in de Oosterpoort ook zoiets gebeuren. Wij hebben daar gewoon projecten lopen van de gemeente om ook draagvlak te creëren voor duurzaamheid. Ook is het nu lastig met COVID maar als het weer mogelijk is dan willen wij mensen ook vragen om gewoon binnen te lopen en dingen te vragen. Dat kan dus ook in Paddepoel. Wij merken sterk dat dit onze projecten helpt. Mailen en bellen is voor veel mensen meer een drempel dan langskomen in een wijkcentrum om de hoek met een gratis kop koffie.

Dannick: Nou top. Bedankt en dan geef ik het woord door aan Dimitry voor zijn vragen.